iem jāsāk postie
tarsacīkstēm

Gar-
irms
kras-
labs
bam
a no
ka
ortu.
ne
arēs
ešā-
ējis
vas
pir-
nas

ules
uz-
ules
lms
das
viš-
bie-
1

vatētu segu un saliekamo gultiņu. N
dod arī uzturu, ja skolas apmeklētāji
ar savu nometņu IRO uztura atestātu.
jāņem līdz katram savi. Kursi ir vie
divas nedēļas ilgi. Katrā kursā var
līties 40 DP. Tie sākas katras nedēļas
dienā. Maksa par 1 ned. kursu DM 5,
ned. DM 10.—. Kursantiem izsniedz
Bez V. Skrastiņa par slēpošanas skolo
vēl darbojas viens igaunis un viens
Lai varētu apmeklēt slēpošanas skolu
pirms jāraksta lūgums World YMCA
München, Bismarck Str. 20, München.
gumā jāpiemin vēlamais laiks, kad iesp
kursus apmeklēt, tāpat jānorāda, vai ir
pes. Latviešu DP vēl iespējams iegut
māciju, rakstot tieši V. Skrastiņam:
Garmisch-Partenkirchen, Jägerkaserne,
DP Camp, Skischule. Pašreiz V. Skra
jau sācis trešo kursu. Tomēr latviešu
kursantiem līdz šim bijis maz. Slēpo
iespējas ir ļoti labas, sniegs 30 cm, temp
tūra pagaidām ap — 3°C. Līdzšinējām
pām vakaros bijusi izdevība mācīties
jo iespējams īrēt hokeja slidas.

V. Skrastiņš mūs informē, ka 18., 19.
20. februārī Ga-Pa notiks DP meistarsacī
slēpošanā, kas solās izvērsties par
DP sportistu sarīkojumu šai ziemā. Tā
meistarsacīkstes slēpošanā latviešiem
višķi nevarēs noorganizēt, tad tās notiks
vienotas ar šīm meistarsacīkstēm. Tāpēc
Skrastiņš lūdz šādus latviešus slēpotājus
kavējoties viņam rakstīt: distanču slēpo
R. Upi, J. Zvirbuli, Zariņu (Minchene),
Riņģi, O. Miezīti (Minchene), Ozoliņu (M
chene), J. Medni, P. Jāņīti; nobrauciena
slalomā J. Zvirbuli, R. Upi, Hermanu
(Eslingena), Sūrumu (Austrija), Mie
(Vircburga), Stundiņu (angļu josla); sievi
sacensībās L. Antēnu, I. Vilumu, T. Mu
un E. Ozoliņu. Aicināti arī visi pārējie
neminētie slēpotāji. Rezultātus nerēķinās
tautībām pa punktiem. To darīs vienīgi
km stafetē vīriešiem, kur piedalīsies čet
poļu, dienvidslavu, lietuviešu, igaunu, latv
un ukraiņu vienības. DP meistarsacīk
paredzētas šādas disciplīnas: vīriešiem —
km distance, 4×10 km stafete, nobrauci
slaloms, Alpu kombinācija, iespējams
lēkšana; sievietēm — nobrauciens, slalo
5 km distance. Par sacīkstēm un to no
kārtību vēl sekos sīkāka informācija.
Skrastiņš aicina latviešu slēpotājus Ga-Pa
rasties ātrāk un kādu laiku tur pavadīt sā
lai nopietnajās sacensībās varētu godam
stāvēt.

A. S

Memingenas pilsētas meistarībā galda
nisā uzvarēja latvietis Uldis Vīgants, i
startēja no vietējās vācu sporta biedrī
Kopā ar vācu partneriem viņš ieguva
vietu kungu un jauktā divspēlē.

Futbola vārtsargs Jānis Bebris raksta
Francijas: „Tagad arī vairākiem latviešu
pilnībā pazīstams profesionālisms. Tā v
liekas, ka, te atbraucot, jau pirms 10 gad
daudzi mūsu labākie futbolisti būtu klu
turīgi vīri. Protams, treniņi ir ļoti stin
bet pie tiem var ātri pierast. Galvenais sa
franču futbolā ir ātrums un izturība."

Lietuviešu basketbolists Gribauskas,
chenes basketbola meistarībā vadītāja
esošās vienības Gintaras izcilākais spēlē
kopā ar kādu sava kluba biedru no M
chenes devies uz Nīcu, Francijā, kur dar
sies kā treneris un piedalīsies arī sacīkst
Pēdējā sacensībā pret Turnerschaft
Gribauskas no savas vienības 62 punkt
viens pats ieguva 48.

Stuttgarter Kickers centra uzbrucējs E
munds Konens, kas vairākkārt spēlēja
Vācijas valsts vienībā, ir dedzīgs futbo
toto dalībnieks. Kādā draudzības sacens
pret TuS Neuendorf viņam divi minūt
pirms spēles beigām bija lieliska izdevība
izšķirējus vārtus, bet uztraukumā Kon
nosita garām. Salīdzinot vēlāk savus
rezultātus ar spēļu rezultātiem, Konens
statēja, ka deviņus viņš noteicis pareizi,
vienīgais, kur kļūdījies, bija — viņa pa
spēle.

Altrēds Kalnājs

(14a) SCHWAB.-GMÜND, Artillerie-

Kaserne, Lettenlager,

piedāvā jauniznākušās:

SKOLĒNU KORI (I/III) I daļa ā 3,50
60. (2 un 3 bals.) latv. t. un mākslas dziesmas.

J. MEDIŅŠ I/III solo dz. (mazs tirāžs!) ā . . . . . 7,—

V. DĀRZIŅŠ I/II latv. t. dz. (parastās) ā . . . . . 3,—
vieglā iekārtojumā, der arī klav. solo spēlei un daž. c. notis un latv. krājmarkas. (16)

Aroda kalendāri
labākais palīgs jaunajā gadā

Jauno gadu sākot, piedāvājam šādus vāc aroda kalendārus: DM

PHILOSOPHEN KALENDER 1949. Kalendārs satur filozofu biografijas, filizofijas vēstures izvilkumus u. d. c. 206 lpp. 4,50
FORSCHRIFTEN UND NORMEN FÜR DIE GESUNDHEITSTECHNIK KA-KALENDER 1949, 70 lpp. . . . . 2,—
GESUNDHEITSKALENDER FÜR DEN HAUSHALT 1949, 125 lpp. 4,50
ZAHNÄRZTLICHER KALENDER 1949, tuvāku ziņu trūkst, cena vēl nav zināma.
DAS HIMMELSJAHR 1949., saturā: saule, mēness, zvaigznes 1949. gadā 3,50
HIMMELSALMANACH 1949, 20 lpp. 1,50
JAHRBUCH FÜR DAS WAGNER- (STELLMACHER-) UND KAROSSERIEBAUER - HANDWERK 1949, 180 lpp. 3,50
GLASER JAHRBUCH 1949, 205 lpp. 3,50
TROWITSCH — FÜR GARTEN UND KLEINTIERHOF 1949, 200 lpp. . . 4,—
DIE LANDFRAUJAHRBUCH 1949, 200 lpp. 3,50
TASCHENKALENDER FÜR TIERZÜCHTER 1949, I un II daļa . . . 4,—
Kalendārus izsūtām ar uzliktu pēcmaksu, vai pret iepriekšēju samaksu, abos gadījumos ierēķinot pasta izdevumus. Pasūtinājumus izpildām izdarīt nedēļas laikā pēc šī sludinājuma iespiešanas.

L. RUMAKA grāmatnīca,
(13a) Nürnberg 2. Lager Valka

„LATVIJAS" ABONEMENTS.

pasūtinot laikrakstu pa atsevišķiem eksemplāriem (līdz 3 eks. iesk.), maksā DM 3.— mēnesī + DM 0,50 par piesūtīšanu; pasūtinot kollektīvi vairāk par 3 eks. — DM 3.— mēnesī par eksemplāru; pasūtinot uz ārzemēm un maksājot Vācijā DM 3.— mēnesī + DM 1,30 par piesūtīšanu. Sludinājumi maksā DM 0,— par vienslejīgas nonpareille iespiedrindas aiznemto telpu. Darba meklēšanas sludinājumi par puscenu.

Abonementa pieteikumi, sludinājumi, naudas pārvedumi un korespondence adresējama „Latvijai (13b) Günzburg/Do., Bürgermeister-Landmannplatz 7.

Latvija iznāk trīs reizes nedēļā — otrdienās, ceturtdienās un sestdienās.

LATVIA

Latvian Newspaper

Published under EUCOM Civil Affairs Division Authorisation Number UNDP 196 Publisher and Editor: Kārlis Rabācs. DP Camp Kleinkötz near Günzburg/D Printer: „Schwäb. Volksbl." Günzburg/D., Bgm.-Landm.-Pl. 7. Circulation 4000. Published three times weekly. Editorial office: Günzburg/Do. Dominikus-Zimmermann-Str. 2

LATVIJA

LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 11 (235)

Sestdien, 1949. g. 29. janv.

Iznāk trīs reizes nedēļā. Izdevējs: Latviešu preses darbinieku sadarbības kopa; kopas vecākais M. Culītis. Galvenais redaktors K. Rabācs (šobrīd darbā neatrodas); galv. redaktora vietn. M. Culītis. Redaktori: L. Bērziņš, B. Kīselis, A. Liepa, H. Mindenbergs, A. Smits. Adrese: Günzburg-Do.; red.: Dominikus Zimmermannstr. 2 (tālr. 50). apg.: Marktpl. 25 (t. 84).

Slepena komūnistu konference Čechoslovakijā

Ko Višinskis meklē Karlovi Varos

Padomju Savienības ārlietu viceministrs Andrejs Višinskis pēc čechu preses ziņām ar lidmašīnu ieradies Prāgā, bet no turienes nekavējoties devies tālāk uz pazīstamo peldu vietu Karlovi Variem. No Maskavas ziņots, ka Višinska braucienam esot tīri privāts raksturs. BBC un citas aģentūras piezīmē, ka Višinska ierašanās dīvainā kārtā sakrīt ar ziņām par nesaskaņām Čechoslovakijas valdībā, bet pēc Štutgartes raidītāja ziņām uz Karlovi Variem devušies arī visu to Eiropas valstu komūnistu partiju delegāciju vadītāji, kas kā viesi piedalījās SED konferencē Berlīnē. Viņu aizbraukšana notikusi tik pēkšņi, ka atcelta pat iepriekš izsludinātā preses konference, kurai vajadzēja notikt ceturtdien. Šo parādību mēģina izskaidrot ar to, ka Karlovi Varos notiks slepena konference, kam jāizšķir svarīgi taktikas jautājumi. Katrā ziņā maz ticams, ka arī šīs delegācijas devušās uz Karlovi Variem „privātu iemeslu dēļ".

Kamēr nav skaidrāku ziņu par to, kas īsti notiek čechu peldu vietā, grūti minēt, kādi īsti šoreiz varētu būt Višinska uzdevumi. BBC uzsver sakrišanu ar ziņām par nesaskaņām Čechoslovakijas valdībā, kur ministriem esot radušās domstarpības vairākos principiāli svarīgos jautājumos. Īpatnēju gaismu uz visu notikumu met arī tā paša raidītāja informācija, ka oficiālās Čechoslovakijas valdības aprindas vēl ceturtdien paskaidrojušas, ka tām „par Višinska ierašanos nekas neesot zināms." Aģentūras piezīmē, ka vēl nesen no Prāgas esot saņemtas arī ziņas par it kā atklātiem čechu armijas apvērsuma plāniem.

Nav izslēgts, ka viss notikumu komplekss saistāms arī ar negaidīto Maskavas paziņojumu par Austrumeiropas saimniecības padomes dibināšanu (skat. iepriekšējo „Latvijas" numuru), ko rietumu preses komentātori joprojām apzīmē par negaidītu un sasteigtu pārsteigumu.

BBC komentātors Peters Petersens, par šo jautājumu runādams, aizrādīja, ka jaunās organizācijas uzdevums neapšaubāmi būs vadīt akciju, ko drusku ironiskā pārfrazējumā varētu nosaukt par „Maršala Staļina plāna" vadīšanu. Taču liekoties skaidrs, ka padomes dibināšana nav pamatīgi sagatavota plāna rezultāts, bet drīzāk pēkšņa Kremļa lēmuma reālizācija. Ja jautājot, kāpēc tāds lēmums radies, tad esot jāatceras, ka kādreiz Kremlis cerēja pieveikt Maršala plānu ar sabotāžu un kara draudiem, bet tagad tam jāatzīst, ka šai „kaujā" tas zaudējis. Tagad arvien spilgtāk pierādoties, ka satelītu valstis, bet it sevišķi Polija un Čechoslovakija ļoti nemierā ar to, ka tām liegta tirdzniecība ar rietumiem un tā vietā radīta atkarība no krievu untumiem un neprašanas saimniecības lietās. Kremlis, acīm redzot, vēloties panākt labāku sadarbību ar neapmierinātajiem satelītiem, bet tas maldās, ja domā to panākt ar sasteigtiem un pēkšņiem rīkojumiem. Arī Maršala plāns nav nokritis no debesīm, bet guvis sekmes tikai tāpēc, ka tas rūpīgi sagatavots un reālizēts brīvas sadarbības veidā.

No citiem komentāriem par jaundibināto austrumu saimniecības padomi atzīmējama UP izteiktā doma, ka Čechoslovakijas ministru prezidenta Fīrlingera pieteiktā līdzdalība Berlīnes SED kongresā varētu liecināt par iespējamu, ka saimniecības padomes darbībā iekļaus arī Vācijas padomju joslu. Franču aģentūra AFP sakās zinām, ka saimniecības padomes dibināšana izraisījusi pārsteigumu arī padomju satelītvalstīs. Prāgā pat valdības locekļi neesot par to nekā zinājuši, jo tad, kad padomes dibināšana pasludināta, tie ministri, kas piedalījās konferencē Maskavā, vēl nav bijuši atpakaļ. Kā Anglijas, tā Francijas valdību pārstāvji presei izteikušies, ka nav sagaidāma Maršala plāna valstu pievienošanās Austrumeiropas saimniecības padomes darbībai, jo neesot šaubu par to, ka iekļaušanos šai padomē saistīs ar politiskiem priekšnoteikumiem.

Jāatzīmē vēl, ka Dienvidslavija, kas palikusi ārpus padomes, nav varējusi vienoties par tirdzniecības līgumu ar Italiju tāpēc, ka nespēj piegādāt Italijai vajadzīgās preces — pārtiku un kokmateriālus tik lēti, kā to piedāvā Austrija, bet padomju Savienība ceturtdien parakstījusi jaunu tirdzniecības līgumu ar Rumāniju, kas paredz divreiz lielāku preču apmaiņu kā 1948. gadā.

BBC, NYHT, BZ

ASV virsnieki no jauna Spānijā

Štutgartes raidītājs ziņo, ka Spānijā trešdien ieradušies vairāki augsti amerikāņu virsnieki. Viņu vidū atrodas Savienoto Valstu vēstniecības Londonā militārais un flotes atašejs kā arī amerikāņu virsnieki no vēstniecības Maskavā. Oficiālajā paskaidrojumā teikts, ka šim apmeklējumam ir krivāts raksturs.

Valodas par ASV un Spānijas sadarbību pēdējā laikā dzirdamas aizvien biežāk. Nesen, kā zināms, Madridi apmeklēja Eiropā stacionēto amerikāņu aviācijas spēku komandieris. Vēlāk ar pretvizīti Vācijā ieradās grupa spāņu virsnieku. Vairāki laikraksti šai sakarībā izsaka minējumus, ka Spānija Savienoto Valstu rīcībā nodevusi vairākus lidlaukus. Ja arī minētā informācija vēl būtu pāragra, eventuāla konflikta gadījumā Spānija klūtu par stratēģiski ārkārtīgi svarīgu vietu.

Krievi „pazaudējuši" angļu kaujas kuģi,

bet angļi aiztur Padomju Savienībai atdodamos itaļu kuģus

Vai komūnistiem būs sava flote Vidusjūrā?

Ceļā no Murmanskas uz Angliju jau divas nedēļas „pazudis" kaujas kuģis „Royal Sovereign", kas krieviem būtu jāatdod angļiem. Pēc angļu pieprasījuma tagad Romā paziņots, ka 33 itaļu kara kuģus, kas būtu jāatdod Padomju Savienībai, neizdos, iekām nebūs atradies „Royal Sovereign", bet tai pašā laikā itaļu policija paziņojusi, ka apcietinājusi grupu jauniešu, kas gatavojušies nogremdēt krieviem atdodamos itaļu kara kuģus.

Drusku sarežģītāks tracis ar kara kuģiem iesākās jau priekš vairāk nedēļām, kad Turcija paziņoja, ka nepieļaus Padomju Savienībai izdodamo itaļu kara kuģu izbraukšanu cauri Dardaneļu šaurumam. Pēc tam, kā tagad paziņots, panākta vienošanās par to, ka itaļu kuģus nodos krieviem Valonas ostā, Albānijā, gan pagaidām neziņojot nekā par jautājumu, vai 33 kara kuģu lielā flote arī paliks Albānijas ūdeņos. Ja tas tā būtu, tad pasaules politikā ieviestos gluži jauns faktors — vēra nemama. Kremļim paklausīga kara flote Vidusjūrā, ko līdz šim pilnīgi netraucēti pārvaldīja rietumnieki.

Saskaņā ar „stingriem noligumiem", krievi bija apsolījuši atdot angļiem viņu kuģus, ko tie kara laikā aizdeva Padomju Savienībai, tai pašā dienā, kad viņi saņems itaļu kara kuģus, kas tiem pienākas saskaņā ar miera līgumu. Lielākais no angļu kuģiem, kas vēl atrodas krievu rīcībā, ir vecais kaujas kuģis — 29.150 t lielais „Royal Sovereign", kam vajadzēja no Murmanskas ierasties Skotijas ostā Rositā, kur jau gaidīja sagatavota angļu apkalpe. Pēc tam gan angļi bija gatavojušies veco „Royal Sovereign" nodot noārdīšanai.

Priekš divām nedēļām Londonā saņemtas ziņas, ka „Royal Sovereign", ko krievi uz savu roku pārdēvējuši par „Archangelsk", izbraucis no Murmanskas. Drīz pēc tam ienāca ziņas, ka kaujas kuģis 11 zemūdenu un mazāku kara kuģu pavadībā braukā gar ziemeļu ledus robežu aiz Norvēģijas, un ka tām, acīm redzot, esot pamaz degvielu un ellas. Kad angļu admirālitāte sāka interesēties par to, kāpēc kuģis kavējas, padomju vēstniecībā Londonā paskaidroja, ka flotes atašejs „izgājis", bet neviens cits par šo jautājumu neesot informēts. Dažas dienas vēlāk, kad angļi kluva neatlaidīgāki, paziņoja, ka flotes atašejs steidzīgi izsaukts uz Maskavu, bet pārējie vēstniecības darbinieki joprojām par kaujas kuģi nekā „nezinot".

Tad sekoja ziņa, ka pēc angļu pieprasījuma itaļu flotes komisija nolēmusi aizturēt krieviem aizdodamos itaļu kara kuģus līdz tām laikam, kamēr atradīsies „Royal Sovereign". Pavisam krieviem pēc līguma jāsaņem 33 bijušās itaļu kara flotes vienības, bet svarīgākais ir 24.000 t ļoti modernais kaujas kuģis „Giulio Cezare", kas jau savests braukšanas kārtībā un novests uz kādu ostu Sicilijā. „New York Herald Tribune" sakās zinām, ka krievi par šo lēmumu ļoti sašutuši un angalvojot, ka vienreiz jau biūs neatsaucami nolemts, ka „Giulio Cezare" jāizbrauc no Sicilijas uz tikai vienas dienas brauciena attālo albāņu ostu Valonu jau 15. janvārī. Laikraksts piebilst, ka gadījumā, ja „Giulio Cezare" un „Royal Sovereign" būtu atstājuši savas ostas vienā dienā, tad krievi nodotu angļiem viņu kuģi tikai sešas dienas pēc tam, kad paši jau būtu saņēmuši itaļu kuģi resp. sešas dienas viņu rīcībā būtu abi kaujas kuģi. Tas pats laikraksts tomēr ziņo arī, ka flotes speciālisti apšauba, vai krievi gribētu pāturēt arī no angļiem aiztapinātos kuģus, 33 kara kuģi, ko krievi saņems no itaļiem, došot tiem lielisku flotes „šķērsgriezumu", sākot ar kaujas kuģiem un

(Beigas 5 lpp.)

VAI PALESTĪNA KĻŪS LIKTENĪGA BEVINAM

PIRMOREIZ PRET VALDĪBAS ĀRPOLITIKU BALSO KOSERVĀTĪVIE

Trešdien britu apakšnamā notika ilgi gaidītās debates par Palestīnas jautājumu un Bevina politiku Vidējos austrumos. Loti asā runā valdības rīcību kritizēja konservātīvo vadītājs Vinstons Čerčils. Pēc debatēm ministru prezidents Etlijs pieprasīja apakšnamam balsot par uzticību kabinetam. Pirmoreiz kopš strādnieku valdības pastāvēšanas tā ieguva tikai 90 balsu vairākumu. Tāpat pirmoreiz pret Bevina ārpolitiku balsoja konservātīvie, kas līdz šim to vienmēr atbalstījuši. Zīmīgs ir tas apstāklis, ka vismaz 50 strādnieku partijas deputātu atturējās. Ceturtdienas priekšpusdienā notika ministru kabineta ārkārtēja sēde, kas bija veltīta Palestīnai. Informētas aprindas Londonā izsakās, ka gaidāma Bevina atkāpšanās.

Ārpolitiskās debates apakšnamā sākās ar Bevina runu. Tās ievadā ārlietu ministrs norādīja, ka tagad viņš varot informēt deputātus par valdības politiku Palestīnā un Vidējos austrumos. „Šī politika," teica Bevins, „ir saskaņota ar Savienotajām Valstīm, un es nedomāju ne par collu no tās atkāpties. Tāpat es kategoriski noraidu katru apvainojumu Lielbritanijai, it kā tā būtu nostājusies pret Palestīnas sadalīšanu un Apvienoto Nāciju pūlēm samierināt žīdus ar arabiem. Mēs vienmēr esam respektējuši UN lēmumus un nepiegādājām nevienu ieroci arabu leģionam, lai gan Čechoslovakija tai pašā laikā rīkojās pilnīgi pretēji. Mūsu politika ir saskaņota ar ASV ne vien Palestīnā, bet visos Tuvajos un Vidējos austrumos, jo mēs nevēlamies pielaist, ka šie apgabali klūtu par otriem Balkāniem."

Tālāk britu ārlietu ministrs pateicās prezidentam Trumenam par solīto palīdzību atpalikušajiem apgabaliem un valstīm un paziņoja, ka no šīs palīdzības varēs profitēt arī Vidējie austrumi. Runājot tieši par Palestīnas lietām, Bevins pasvītroja, ka opozicijas kritika ir nepamatota un partejiska. „Strādnieku valdība trīs ar pus gados nevarēja panākt visu to, ko citas valdības nav spējušas 23 gados!" izsaucās britu ārlietu ministrs. Lielbritanija vienmēr izturējusies toleranti pret žīdiem. Bet Londona nedrīkst aizmirst arī „savus draugus arabus", piezīmēja Bevins. Tālāk viņš paskaidroja, ka karaspēks uz Akabu nosūtīts pēc Transjordānijas karaļa Abdulas lūguma. „Žīdu iebrukums Ēģiptē", teica Bevins, „radīja ļoti klūmīgu situāciju. Neaizmirstiet, kungi, ka Suecas kanālis ir britu imperijas dzīvības nervs. Mēs rīkosimies vienmēr izšķirēji un bez mazākās vilcināšanas, ja kāds šo mūsu dzīvības nervu apdraudēs."

Runas beigās britu ārlietu ministrs paziņoja, ka Lielbritanija Izraēlu atzīs de facto, tiklīdz būs saņemta informācija par šo jautājumu no pārējām imperijas sastāvdaļām un Beneluksa valstīm. Principā kabinets jau izšķīries pozitīvi par šo lietu.

Pec Bevia pirmais vārdu ņēma opozicijas vadītājs Vinstons Čerčils. Loti asā runā viņš kritizēja Bevina ārpolitiku un paziņoja, ka konservātīvie balsos pret valdību. „Mēs atbalstām Bevinu cīņā pret komūnismu," sauca Čerčils, „bet mēs neatbalstām viņa Palestīnas politiku. Pēc ilgas vilcināšanās beidzot arī Bevins nolēmis atzīt Izraēlu. Pet šī lieta ir nokavēta. 24 valstis jau atzinušas to, un Bevinu šādi rīkoties piespiedusi apstākļi un nevis pārliecība." Asi vārdi britu ārpolitikas vadītājam bija jādzird ne vien no konservātīviem un liberāliem, bet arī no paša partijas laudīm.

Debašu beigās runāja ministru prezidents Etlijs. Viņš noraidīja visus pārmetumus Bevinam un nosauca Čerčila runu par propagandas manevri nākamajām vēlēšanām. Pēc Etlija pieprasījuma apakšnams tad balsoja uzticību valdībai. Iegūts tikai 90 deputātu vairākums. BBC

(Beigas 5 lpp.)

„SITUĀCIJA NAV ŪDENSDROŠA"

FOSTERS DALLES DOMĀ, KA LIELVALSTU VADĪTĀJI NAV IEINTERESĒTI ATTIEKSMJU UZLABOŠANĀ

ASV republikāņu ārpolitikas vadītājs Fosters Dalles, kas nesen atgriezies no Eiropas, sniedzis ļoti plašu interviju par iespējamo nākotnes attīstību „U.S. News & World Report" redaktoriem. Interesantākās šīs intervijas daļas sniedzam arī saviem lasītājiem.

— Vai jūs, Mr. Dalles, domājat, ka ir izredzes uz zināmu attieksmju uzlabošanos ar Padomju Savienību 1949. gadā?

— Es domāju, ka tāda iespēja 1949. gadā ir, bet vienmēr jārēķinās ar zināmu risku. Pasaule ir apmēram tāda, kā mežs sausā rudenī, kad to var aizdedzināt ar nevērīgi aizmestu cigaretes galu. Citiem vārdiem sakot — pasaules situācija nav ūdensdroša. Tāpēc arī ir grūti kaut ko pareģot.

— Vai jūs domājat, ka krievi patiesi ieinteresēti attieksmju uzlabošanā?

— Jaškiro krievu tauta no viņu valdības. Nav nekādu šaubu par to, ka tauta vēlas attieksmju uzlabošanu ar ASV.

— Bet kā tad ir ar vadītājiem?

— Es nedomāju, ka vadītāji ieinteresēti labākās attieksmēs, jo bailes ir viens no viņu veikala svarīgākajiem atribūtiem. Viņu pašu spēks valsts iekšienē vislielākā mērā balstās uz tautas iebaidīšanu, ka draud karš ar ASV. Ja viņi reiz atzītos, ka Padomju Savienībai visapkārt ir draugi, pieaugtu spiediens valsts iekšienē, un viņiem būtu jāatsakās no diktātoriski despotiskās varas.

— Vai mēs paši nepalīdzam krievu vadītājiem radīt un uzkrāt bailes no kara?

— Ir tiesa, ka zināmi mūsu politikas aspekti kalpo komūnistu propagandai, bet es tomēr domāju, ka pat tādā gadījumā, ja padomju vadītāji nav izšķirušies par patiesu attieksmju uzlabošanu ar ASV, varētu radīt — un man šķiet, ka pašlaik rodas — tādus apstākļus, kas automatiski izraisītu attieksmju uzlabošanos. Ir skaidrs, ka ne tikai Krievijas, bet visu komūnistisko valstu vadītājiem jārēķinās ar apstākļiem, kas piespiež viņus arvien vairāk pievērsties iekšējiem jautājumiem. It sevišķi Dienvidslavijā, Čechoslovakijā un Polijā novērojama ļoti stingra tautas vēlēšanās radīt labākas attieksmes ar rietumiem, lai iegūtu no tiem preces, ko Padomju Savienība nevar piegādāt. Šis spiediens var radīt pārmaiņas.

Tālāk Dalles izteicies, ka Maršala plānam bijuši lieli panākumi par

(Beigas 5. lpp.)

Kremlis aizliedz sava propagandas šefa runu Berlīnē

Krievu joslā aizliegts publicēt runu, ko SED konferencē teicis daudzinātais krievu propagandas šefs plkv. Tulpanovs. Berlīnes padomju joslas laikraksts „Berliner Zeitung", kas bija runas atreferējumu ievietojis ar lieliem virsrakstiem pirmā lappusē, bijis spiests izdevumu atsaukt, iznīcināt un aizstāt ar citu. Šis apstāklis, saprotams, izraisījis daudz minējumu par „noslēpumu ap pulkvedi Tulpanovu".

Rīkojums aizliegt Tulpanova runas atreferējumus esot otrdienas vakarā pienācis tieši no Maskavas. Tulpanovs vienmēr esot aizstāvējis SED vadītājas prasības padomju joslā. Acīm redzot, Maskava šo politiku vairs neatzīstot par „lietderīgu", bet, par spīti tam, Tulpanovs arī tagad SED konferencē atkārtojis līdzīgas domas.

Amerikāņu licencētais Berlīnes laikraksts „Neue Zeitung" aizrāda, ka Tulpanova runas aizliegums varot būt izskaidrojams ar pieaugošo viņa pretinieka vēstnieka Semjonova iespaidu. Par Semjonovu jau kādu laiku runājot, ka viņš pārņemšot Tulpanova amatu. Amerikāņu militārās valdības aprindas, pēc vairāku laikrakstu ziņām, tomēr domājot, ka pats svarīgākais iemesls esot vispārējā komūnistu taktikas maiņa, par ko ziņojam citā rakstā. Kremlis pašlaik nevēlētos, lai oficiāli komūnistu pārstāvji asi uzbruktu rietumvalstīm.

SZ, AZ

Komūnisti Palestīnā zaudējuši

Lai gan pilnīgi rezultāti par vēlēšanām Palestīnā vēl nav publicēti, par uzvarētāju uzskata mēreno sociālistu partiju Ben Guriona vadībā. Tā ieguvusi apmēram 35 proc. balsu. Otrā vietā seko kreisie sociālisti ar 12 proc. Komūnisti ieguvuši tikai 3 proc. balsu. Necerēti daudz vēlētāju nobalsojuši par slēgto Irgun Zvai Leumi — 11 proc. Ievēlēti arī četri arabi. Līdzšinējais pagaidu valdības ministru prezidents Ben Gurions uzsācis sarunas ar lielākajām partijām par koalicijas valdības dibināšanu. Vēlēšanās piedalījušies gandrīz visi Palestīnas iedzīvotāji. Nav maz to vietu, kur balsis nodevuši gandrīz 100 proc.

Rodosas salā ceturtdien atkal atjaunotas sarunas ēģiptiešu un žīdu starpā. Pēc līdzšinējās informācijas, tās sola labas panākumus. Abas puses pašreiz apspriežoties par kara darbības pārtraukšanu Negebas tuksnesī un demarkācijas līnijas novilkšanu. Apvienotās Nācijas piesūtījušas visām valstīm aplēcību palīdzēt Palestīnas bēgļiem, kuru skaits pārsniedz 700.000. Pēc britu Sarkanā Krusta informācijas kāda nometnē Transjordānijā bada nāvē miruši 1200 arabu. BBC

Par to tiešām jāsmej

Parīzē jau vairākas dienas turpinās Kravčenko prāva pret franču nedēļas laikrakstu „Les Lettres Françaises". Kad kāds apsūdzētā liecinieks tiesai centās iegalvot, ka Padomju Savienībā ir jauka dzīve un tur nepastāv nekāds terrors, publika sāka skaļi smieties. Tiesas priekšsēdim tikai ar lielām pūlēm izdevās nodibināt kārtību. No Padomju Savienības izaicinātie liecinieki Parīzē vēl nav ieradušies. Tiesu aprindās izskan šaubas, vai viņi maz nodomājuši atstāt Krievijas teritoriju.

BBC

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER
Nr. 11 (235) 1949. g. 29. janvārī
Ar autora parakstu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domās nav katrā ziņā redakcijas domas.

KAMĒR SENĀTS APSPRIEDĀS...

Drosmes trūkums, remdenums, pelēcība un seklums nogulies pāri mūsu galvām un smacēdams aizsedz apvāršņus. Sīkie graudi, kas izkulti trimdinieku klājienā, pazūd pelavās, un dzelžskā naivitātē izkliegtais dvēseles saglabāšanas sauciens vēl ilgi neatradīs savu kaujas lauku, jo visupirmkārt pasaules klaidonis, bēglis, Austrālijas plantācijās, Kanādas fermās un raktuvēs, tāpat Anglijā, Beļģijā, izcīna eksistences sviedraino cīņu, kā to rāda arī drudžainā steigā organizētie pašpalīdzības un aprūpes fondi. Tikai pēc tam kopums būs spējīgs izvērst sabiedriski kultūrālos pasākumus.

Cīņu par latvieša dvēseles saglabāšanu neizcīnīs nometnēs, bet gan kontinentu plašumā.

Visas aizvadītās dienas ir vējainu plāpu piepildītas, daži Vācijas trimdas laikraksti spiež asaras ar seno dienu aprakstiem, dudināšanu pēc mājām, tradicionālo cerību uz labāku 49. gadu, veselu lēveni sēnalīgu un dēkainu aprakstu — lai paši vēlāk brīnītos: laudis necienī nopietnus sarīkojumus. Ar maz izņēmumiem — trimdas prese, arī māksla, rakstniecība, cīnās par lasītāju skaitu, ne par cela rādīšanu, jo kā gan citādi visu lielumu no lapu daudzuma piepildītu pelavas? Vai ar tām šodien barojas trimdinieks? Laikā, kad Latvijā veseli pagasti apbrunoti cirvjiem un nepārredzamās pajūgu straumes piespiedu kārtā dodas pāri zemei, lai nolīstu mūsu mežus un tos aizdzītu stepju nepiepildāmībā, laikā, kad kolchozu sērga, nomirdinādama zemniekus, apņem mūsu laukus un retu latviešu vārdu dzird pagastos? Mūs iznīdē — ar velnišķīgu plānu, nedz koku, nedz akmeni, nedz cilvēku neatstājot savā vietā. Kā par to esam vēstījuši pasaulei, kas mūsu pirmais uzdevums?

Viens krievietes Kosenkinas lēciens sacēla lielāku sašutuma vētru pret austrumu varmākām, nekā visi mūsu pasniegtie ciešanu stāsti rietumu sabiedrībai 4—5 gadu garā laikā. Ar vienu šaušalīgu apsūdzības grāmatu kailām kājām vajadzēja delegācijai doties uz rietumu demokratiju pilīm, kaut pāri tuksnešiem, visiem šķēršļiem. Tā nav illūzija, bet reālizējama lieta. Vai mums šausmu dokumentācijas trūkst? Arī cilvēku gana, kas vēl nesen izlauzušies no dzelzs aizkara. Lietuvieši to spēja — devās uz Romu. Mēs rakstām lūgums, lai atbrīvo Latviju, kaut stāvokli visā traģiskumā varam izsacīt: Deliberante Senatu periit Saguntum! (Kamēr senāts apspriedās, Sagunta aizgāja bojā).

Vai tas Kungs mums nav devis jūdu dzelzs pieri un nelokāmos plecus? Un kam necelas kājās mūsu priesteriba?

Ir baigi lasīt trimdas rakstos, ka nedz gūstīšana, nedz cita veida pārsteigumi mūs vairs neuztrauks — esam sīkstumā un izturībā rūdīti. Patiesi, jau pieraduši pie kājas spēriena, saslaukām, ko atmet — īsteniem vārdiem sakot: notrulinājušies! Arī savu nacionālo pašlepnumu pazaudējuši?

Vai mums ir tik daudz naida, dusmu, arī atspēkošanas stipruma — lai nokratītu sātaniskos melus, kas nevainīga baloža izskatā, bet čūskas zobiem, iet pāri pasaulei un latviešu tautu rāda augļu pilniem traukiem, kur rītdien pakaramam uzvilkts tautas tērps, kur kaulu lauzītavā spīdzinātais dejo sudmaliņas, un tā neuzskaitāmi?

Vai esam sagatavojušies? Kur mūsu cīņas ieroči, kas četros trimdas gados kalti? Vārdi, tikai vārdi!

Tie pasauli nepārliecinās! Kur dokuments? Vēstures, mākslas? Ciešanu dokuments pasaulei jādod, bet kur tas ir? Latviešu tautas ciešanu dokumentu, ko nevar apšaubīt, kas pārliecina, sākot no prērijas stūra līdz debesskrāpim. Mocekļu asinīm jābūt pamatā — bet mēs tādi neesam, esam.

Kā pierādīsim pasaulei, ka pagājušā gadā notikušie dziesmu svētki Latvijā bija varmācīgi sadzīts pūlis, kas vismīļāk izkliegtu lāstus verdzinātājiem, nekā dziedātu dziesmu?

Šis tautas izjūtu viltojums tagad let pasaulē žilbinošā krāsu filmā, kur latviešu tautas tērpos tūkstošgalvains pulks uzgavilē „atbrīvotai tēvzemei", kā vēstī filmas teksts. Tur mijas Staburaga ainas ar „laimīgo" zemnieku, Talsi, Gauja, Rucava — visur gaisma, dziesmas, spožums! Tas tikai viens piemērs.

Kāds sātans mums noskaudis brīvības grāmatu un kad sakārtosimies pretcīnai, kad spēsim dot pretdokumentu?

Sen jau esam uz nepareiza cela — kamēr „senāts" apspriedās, tēvzeme aizgāja bojā!

Andrejs Eglītis

Atbilde sievietēm

LEONIJA OZOLKALNE STĀSTA PAR DZĪVI BRITU KOLUMBIJĀ, KANĀDĀ

Man jautā, vai esmu apmierināta ar savu izvēli. Lai pasakot it visu.

Viss ir atkal jāsāk no gala, no nekā. Manās plaukstās, manos pirkstgalos ir ierakstīti mana darba raksti. Rokas ir sastrādātas un naktīs tirpst; lai uzviliktu zeķi, pirms apvelku cimdus, lai neaizķertu zeķu valdziņus. Bet sastrādāta roka ir mūsu tautas lepnums, un darbs ir latviešu brālis. Dienas sadrūp sīkos solos un darbiņos: te vakars, te rīts . . . Lai ko pasāktu sev, neatlauj nogurums.

Bet manai pacietībai ir laba skola, un šai ziņā dzīve mani nav taupījusi. Labam skolniekam katra mācība reiz atmaksājas, un tā es izturu un paciešu, jo: varēja būt vēl sliktāk. Šī bija arī vienīgā izeja izkļūt no vācijas posta.

Griba un pacietība man palīdz tikt visam pāri. Kādā iekšējā degsmē smeļu spēku nejust to, kas aizvaino un sāp. Mans mērķis man neļauj rimt, līdz iecerētais ir piepildīts. Ne jau vienmēr viss ritējis kā pa gludu ledu, bet — vai tāpēc galvu nokārt? Dzīve ir, lai ik dienas to no jauna iekarotu un, ja ikdiena ir pelēka, tad es tajā saskatu rītdienu — nākotni. Viegli tas nav, bet mums jau nav citas izejas, ja negribam laut sevi samalt vienaldzībai un trulumam.

Nākotne? — Jā, tā ir problēma bez vārda. Bet atmiņēts brīnums, nav vairs brīnums.

Es sakožu zobus un triecu sevi kā naglu sienā. Es zinu tikai vienu: jāiztur! Jo, ja es sabrukšu, pār mani līdzcietībā nenolieksies roka un tāpēc: stāvēt stingri! Es ticu, es ceru, es cīnos par savu „būt"! Lai kur un kā mēs dzīvotu un strādātu, visur būs savs rūgtums un raize. Bet — cīņa ir dzīvajiem. Nedomāju, ka mīkstčaulība un gaļā iesma drāšana būtu kāda dzīves priekšrocība un gudrība. Cīņā var pastāvēt tikai ar drosmi, nevis laipojot.

Sāp? — Jā, kam gan nesāp? Sāpes jūt ikviena dzīva radība un tās apliecina, ka tu vēl dzīvo. Lai svētīta dzīvība sāpēs un priekos!

Reiz bija savādāk? — Bet arī toreiz bija savas bēdas. Neliedzu, ka man neuznāk raudas un pagurums. Uznāk. Bet vai kādam tas jāzina? Izturēt! Izturēt un nepadoties, neļaut vājumam pārmākt sevi.

Man vēl tagad ausīs skan dažu nometnes sieviešu atrunāšanās Vācijā: „Ko es, es nevaru kalpot, neesmu radusi. Es vēl gaidīšu . . ." Bet reiz būs jāsāk tas darīt un tad būs grūti, redzot, ka citi jau savu klaušu gadu nokalpojuši.

Vairāk drosmes, latvietes! Neaizmirstiet: vecas vai jaunas, visām mums reiz mājā jāpārnāk! Bet galvenais — veselām jāpārnāk, jo no tā, kādas mēs būsim, atkarīga tautas nākotne. Tāpēc mums jātiek normālā darbā kādā mierīgā valstī un jākrāj pieredze tam brīdim, kad būs jācel pirmais akmens mūsu jaunās valsts ēkai.

Esmu redzējusi, ka par kalponēm še ierodas pat mātes ar mazgadīgiem bērniem un ir apmierinātas ar savu izvēli. Padomājiet, kam savi mazie mīļi, varbūt arī jūs varat iekārtoties un tikt projām! Te ir kāds bijušais virsnieks ar sievu — tagad kalpone un sētnieks, un viņi ir apmierināti. Izpelņa šādā darbā nav liela, bet abi ir kopā, un ir taču vienalga, kur klaušu gadu nokalpo.

Ja gribam būt patiesi, tad jāatzīst, ka mājās mēs strādājām tāpat un dažkārt tāpat budžets bija jābalansē, lai nopirktu lieku grāmatu vai teātra biļeti. Bija sava raize, bet darbu taču neuzskatījām par slogu. Ir tiesa, tad mēs strādājām katrs savā nozarē, bet arī šeit uzņēmīgajiem un drošajiem pieder nākotne. Viss atkarājas no spējām un veiksmes.

Pašreiz te, kā stāsta, esot 35.000 bezdarbnieku. Bet tas lai nebiedē nevienu. Šobrīd prērijās darba nav, ir auksta ziema. Šejienieši stāsta, ka strādnieki vasarā tik daudz iekrājot, lai ziemu pavadītu siltākās joslās un tāpēc braucot šurp no dažādām pusēm. Ja gadās darbs, labi, ja nē, bezdarbnieks no valsts saņem 18 dol. nedēļā un dzīvo gluži labi.

Sešu stundu kuģa braucienā no šejienes ir Vankuveras sala, nedaudz mazāka par Latviju. Salas iekšiene un viens gals pilnīgi neapdzīvoti, bet otrā galā atrodas britu Kolumbijas galvaspilsēta Viktorija. Klimats šalā ir maigs, daba briniškīga, vasarā tur sabrauc daudz peldviesu. Tur būvē jaunu dzelzceļu un tur strādā arī latvieši, viņi visi ir ar darbu apmierināti. Māc tikai vientulība. Vēl dziļāk mežos ir meža cirtēju nometnes un zāģētavas, kur arī strādā daži latvieši. Ar motora zāģi strādā pa 4 grupās un izpelna no 25—30 dol. dienā. Motoru var pirkt uz nomaksu par 500 dol. Pašreiz gan tur darbi pārtraukti neparasti dziļā sniega dēļ, kas uznāca pāris nedēļas pirms svētkiem.

Pēc gada nokalpošanas uz dzelzceļiem, daži latvieši jau skaita dolārus, kalkulē, pērk zāģus un pošas uz mežiem, lai kā brīvi laudis strādātu pēc savas patikas.

Vankuverā, janvārī.

Leonija Ozolkalne

Sāks pareizticīgo reģistrāciju izceļošanai uz ASV

Pareizticīgo baznīcu un citu nacionālo organizāciju pārstāvji divas reizes sapulcējās uz apspriedēm Minchenē. Vienā no sanāksmēm, kurā piedalījās arī Vispasaules baznīcu apvienības (Church World Service) direktors Eiropā Barluto Landstrits un T. A. Saufuse, ievēlēja izceļošanas un palīdzības komiteju (United Orthodox Resettlement and Welfare Committee). Tajā piedalās ārzemju pareizticīgo krievu baznīca, pareizticīgā serbu baznīca, Rumānijas pareizticīgie, gruzīnu pareizticīgie un kalmiku grupa. Par komitejas priekšsēdi ievēlēja virspriesteri Georgiju Grabbi. Katra apvienotās komitejas grupa patur pilnīgu iekšējo autonomiju. Komitejas darbība noritēs ciešā saskaņā ar Vispasaules baznīcu apvienību, kas to uzņem savā aizbildniecībā.

Jautājumos par izceļošanu uz ASV apvienība sazināsies ar pareizticīgiem bēgļiem caur apvienoto komiteju un uzdevusi komitejai reģistrēt tos, kas vēlētos izceļot uz ASV, jo domā, ka saņems bezvārda pieprasījumus. Tos komiteja izmantos proporcionāli katrai nacionālai grupai; galīgā izvēle tomēr atkarāsies no V.B. apvienības. Apvienotā komiteja tuvākajā laikā pa nacionālām grupām sāks reģistrēt kandidātus. Komitejas pagaidu adrese: United Orthodox Resettlement and Welfare Committee, München 27, Donaustr. 5. Latvijas pareizticīgās baznīcas pārstāvis ir prāvests virspriesteris L. Ladinskis. Grupām, kurām vēl nav sakaru ar Latvijas pareizticīgo baznīcu, jālūdz anketas un paskaidrojumi ar savu vēlēto pārstāvju starpniecību. Adrese: Würzburg, Central DP Camp, 3a—16.

L. Ladinskis

Latviešu bērni atpūtā uz Beļģiju

Ar pāvesta nacionālā delegāta prof. P. Lavrinoviča gādību bija rasta iespēja 130 britu joslas latviešu bērnu sūtīšanai uz Beļģiju 6 mēnešu ilgā atpūtā. Gādību par bērniem Beļģijā un to izvietošanu ģimenēs bija uzņēmusies Beļģijas katoļu „Caritas". Akcijas sākumā pieteicās daudz bērnu, bet, izbraukšanas formālitāšu kārtošanai ieilgstot, braucēju skaits stipri samazinājās. Janvāra vidū beidzot pienāca visas vajadzīgās atļaujas, un 20. janvārī bērni varēja atstāt Vāciju.

Mazos aizbraucējus pēc sapulcēšanās Augustdorfā aprūpēja LCK un izvietoja pa ģimenēm atpūtai, pēc kam tos autobusā nogādāja uz Paderbornu, pēc tam vilcienā tālāk uz Ačeni, kur tiem piepulcējās bērnu grupa no amerikāņu joslas prof. A. Annusa pavadībā. Ačenā bērnus ar autobusu sagaidīja sevišķi sirsnīgi, aprūpēja pretī atbraukušie beļģu „Caritas" darbinieki. Šoreiz no britu joslas atpūtā aizbrauca 24 un no amerikāņu joslas 3 bērni. No Briseles viņus izvietos ģimenēs, un, kas gribēs, varēs apmeklēt franču skolu. Pēc 6 mēnešu atpūtas tos nogādās atpakaļ vecākiem.

Beļģu „Caritas" gatava no britu joslas uzņemt vēl 100 latviešu bērnus, vecumā no 6—12 gadiem, bez konfesiju izšķirības. Ar akciju saistītos izdevumus Vācijā sedz LCP pašpalīdzības fonds; dokumentu sagādi un izbraukšanu vada LCK saimniecības nozares vadītājs J. Niedra.

Franči savā joslā vairs neabalsta latviešu skolas

Franču joslas latviešu skolas nesen saņēmušas vienreizēju franču militārās valdības pabalstu 2000 marku, līdz ar paskaidrojumu, ka tas ir beidzamais. Ģenerālis Šmilteins norādījis, ka DP bērniem iespējams iegūt bezmaksas pamatizglītību vācu un franču skolās, kas arī esot izdevīgāk. Brīvās summas izlietojamas pārskološanās kursiem. Franču militārā valdība neatrod par iespējamu, ne arī vēlamu turpmāk materiāli atbalstīt latviešu skolas. Tām turpmāk jācer vienīgi uz tautiešu pašu atbalstu.

A. Kr.

Nometņu dzīve

FISBACHAS nometnes ugunsgrēkā cietušām tautiešu ģimenēm LCK piešķīrusi DM 500,— lielu palīdzību.

BERCHTESGĀDENAS „Insulas" nometnē no 17.—24. janvārim Luterāņu pasaules apvienības (LWF) studiju centrā notika 2. latviešu ev. lut. baznīcas jaunatnes vadītāju kursi prāv. J. Kuļiša vadībā. Lekciju moto bija „Cilvēki laikmetu maiņās"; tās lasīja prof. L. Bērziņš, doc. F. Treijs, Dr. theol. K. Bilzens, prāvests Kr. Valters, māc. Skrodelis uc. Notika bībeles stundas, diskusijas par jaunatnes pulciņu darbību, dievkalpojumi un kursu dalībnieku priekšnesumu vakars.

AUSTRĀLIJAS latviešu akadēmiskā kopa nolēmusi apgādāt ar sainīšiem Vācijā vienu mūsu studentu — invalīdu, vienu ilgstoši slimu studentu un vienu, kas liek gala pārbaudījumus. Kopa atbalstīs arī latviešu studentu delegātus sarīkojumos ārpus Vācijas, pārsūtot naudu Latvijas sūtniecībai Londonā. Pirmie šajā akcijā iesaistījušies stud. med. P. Ozoliņš, stud. ing. Z. Rijkuris, stud. theol. J. Mūrnieks, stud. phil. V. Mūrniece un stud. jur. J. Ritenis.

LATVIEŠU nometnē Cerībā, Bevernā, 30. novembrī dzimta, kuru vada skolotājs J. Ronis, rīkoja sabiedrisku domu apmaiņu. Uz jautājumu, vai 3. pasaules karš sāksies pēc 6 mēn., 1 gada, 2 g., 10 g. vai kara nemaz nebūs, vairums atbildējis — pēc 2 gadiem. No 150 tautiešiem, kas piedalījās aptaujā, 116 cer uz rietumu uzvaru, bet tikai 8 domā otrādi. 69 vēlas iespēju atgriezties dzimtenē sagaidīt Vācijā, bet 66 ārpus Eiropas. 127 izšķiras par atgriešanos Latvijā arī tad, ja svešatnē tiem klātos labi. To nevēlas tikai 11. Svešniecībai ieilgstot, neizcelot un palikt Vācijā grib tikai 14.

BIRMINGHEMĀ nodarbinātie latvieši, dienā strādādami smagu darbu, savā brīvajā laikā parūpējušies arī par kultūrāliem pasākumiem. Zigrīda Zvirbule noorganizējusi deju grupu, bet tautiete Roze — kori. Latvieši piedalījušies arī vairākos plašos sarīkojumos, izpelnoties angļu sabiedrības un preses atzinību.

GAUTINGAS (pie sanatorijas latviešu slimnieki izsaka sirsnīgu pateicību mācītājam K. Ozoliņam, 41. Rucavas gaitu vienībai un visiem Haunšteknes tautiešiem, kas viņus atcerējušies uz svētkiem un iepriecinājuši ar veltēm.

Krievi Gdiņā apcietina latviešu jūrniekus

3. janvārī pa ostā Gdiņā no zviedru kuģa „Viking" nokāpis latviešu jūrnieks Evalds Apenītis, kas gribējis apskatīt pilsētu. Viņš aizturēts un, domājams, kā „padomju pilsonis" nodots krieviem. Zviedru kapteinis veltīgi pūlējies viņu atbrīvot, ziņo „Latvju Ziņas" Stokholmā. Jau pagājušā septembrī līdzīgā kārtā Dancigā esot aizturēts Roberts Platais, kas bija ieradies ar zviedru kuģi „Koster". „L. Z."

Divās nometnēs aprūpi zaudējuši 350 tautiešu

Lejassaksijas apgabala pārstāvis R. Kukainis izteicās: „Ar jauno gadu Falingbosteles tranzitnometne pakļauta Lejassaksijas galvenai pārvaldei Hanoverā un tās komandierim. Arī vietējā IRO pakļauta tieši Lejassaksijas IRO galvenai pārvaldei Pelnē. Minētās pārmaiņas, liekas, novērsīs vienu otru sarežģījumu emigrācijas akcijās. Jaunais Falingbosteles komandants pltn. Barness sācis pārorganizēt nometnes pārvaldi, lai uzlabotu apgādi un dažādo tautību skolu stāvokli. Latviešu komitejas priekšsēža J. Utināna rīcībā ir rūpīgi vākts saraksts par latviešu emigrantiem uz dažādām zemēm. Līdz aprīļa beigām IRO cer pārsūtīt visas ģimenes pie viņu apgādniekiem, jo kuģi, kas bija aizņemti eiropiešu evakuācijai no Kīnas, atkal atbrīvojušies emigrācijas akcijām Eiropā.

Ievērojot sašaurinātos līdzekļus DP aprūpei, martā paredzēts pārcelt ciemos novietotās nometnes Giftenī, Hiligsfeldu, Uchti un Esernu. Janvāra beigās pārcelt Rotenburgas nometni uz Bokhornu, lai atbrīvotu telpas emigrācijas vajadzībām. Ap 40 Rotenburgas tautiešu pāriet uz Omstedes nometni Oldenburgā.

Pagājušā gada beigās radās grūtumi ar IRO pārbaudēm, kuru rezultātā pašreiz apm. 50 Dedelstorfas tautiešu zaudējuši IRO materiālo un tiesisko aprūpi. Otreizējā pārsūdzība vēl nav izšķirta. Pārbaudes smagāk skārušas arī Hallendorfas nometni, kur aprūpi zaudējuši pāri par 300 tautiešu.

Cik zināms, IRO turpmāk prasīs no bij. karaviriem rakstiskus individuālus pierādījumus par piespiedu mobilizāciju. Tā kā šādi pierādījumi ir tikai retajam, tad izšķirējs būs personīgais izklāsts par iesaukšanas apstākļiem, sevišķi vērojot agrākos izteicienus.

Februāra beigās pabeigs ASV baptistu draudžu ziedoto mantu sadali. Lejassaksijas apgabals saņēmis apm. 9 tonnas. Pārsvarā lietotas sieviešu drēbes, vīriešu drēbju tikai 12%. Katrā ziņā ziedojums ir liels atbalsts, par ko ziedotājiem jāizsaka sirsnīga pateicība."

VĒSTULES REDAKCIJAI

J. Daugavietis, Fuldā

JAUNS AĢITĀCIJAS PAŅĒMIENS

„Iniciātoru grupa par Dī-Pī atgriešanos uz Dzimteni" — tā anonīmi parakstītas „atklātās vēstules", kas tomēr ieliktas slēgtās aploksnēs un pēdējās dienās no franču joslas piesūtītas vienam otram tautietim nometnēs. No vēstules valodas skaidri jaužams, ka tās pirmteksts bijis sastādīts krieviski, un tulkotājs nav spējis izdzēst šīs pēdas, lai lasītājs nemanītu, kur sēž vēstules īstie autori. Vēstule adresēta „visiem Dī-Pī", un tajā norādīts, ka „jau četri gadi kopš beidzies otrais pasaules karš, bet nometnēs vēl atrodas līdz 1.500.000 cilvēku, kuri atrauti no savām ģimenēm, no Dzimtenes, kur dzimuši un audzināti".

Tā kā vārds dzimtene vēstulē visur rakstīts ar lielo burtu, tad, acīm redzot, visās mazās dzimtenes saplūdušas vienā lielā „varen plašā", bet konstatējums, ka cilvēki tur ne auguši, bet „audzināti", norāda uz šīs plašās dzimtenes metodēm. „Daži no mums atrodas svešumā, svešas kultūras un valodas starpā no 4—7 gadiem," tālāk teikts „iniciātoru" vēstulē, bet gribas vaicāt, kādā „starpā" atrodas tie, kas nu jau gads pēc gada mīt samojēdu, kirgīzu vai čuvašu vidū. „Daudziem no mūsu tautas dēliem un meitām šīs Dzimtenes jūtas noslāpē visāda veida propaganda . . . Dzīve nometnēs daudzus no mums sakroplojusi garīgi un morāli", tā teikts citā vietā. Mūsu jūtas un ilgas pēc patiesās mūsu dzimtenes gan nekāda vara pasaulē nevar noslāpēt, bet vai aizvesto dzīve Sibirijas nometnēs nav viņus sakroplojusi ne tikai garīgi un morāli, bet arī fiziski un pat iznicinājusi?

„Lielākā daļa aizbraukušo ģimeņu nīkst nometnēs bez jebkādām perspektīvām . . . Katram izbraukušajam citā zemē būs jāpieradina sevi pie vietējo iedzīvotāju garšas un viņu paražām . . . Slikti nometnēs, nav labāk arī emigrācijā, kur katrs no mums pārvēršas par balto vergu . . ." Pēc „iniciātoru" domām, laikam atliek vienīgi kļūt par sarkano vergu un „sevi pieradināt" pie šo vēstuļu autoru „garšas un paražām. Tālāk nezināmie un tomēr zināmie autori uzaicina „. . . beigt ar necaurspīdīgo, bezperspektīvo sēdēšanu nometnēs". „Gaurspīdīgais" un „perspektīvais" mērķis, kā redzams, būtu — doties uz „varen plašo Dzimteni" (ar lielo D). Kā būtu, ja paceltu „dzelzs aizkaru" un lautu cilvēkiem brīvi izvēlēties, kurp doties? Tad redzētu, kurā virzienā laudis plūstu.

Alfrēdam Bērziņam anulēta iebraukšanas atļauja Zviedrijā

„Latvju Vārds" 22. janvārī ziņoja, ka LNP locekļa, bij. ministra Alfrēda Bērziņa paredzētais brauciens uz Zviedriju nevarēs notikt, jo Zviedrijas ārzemnieku komisija telegrafiski paziņojusi zviedru konsulam Vācijā, ka A. Bērziņam decembrī piešķirtā iebraukšanas un 14 dienu uzturēšanās atļauja anullēama. Pēc ievāktās informācijas, atļauja esot anullēta uz iesniegtās sūdzības pamata.

Tautieši Dānijā prasa uzlabot dzīves apstākļus

Dānijas bēgļu augstākais administrātors ministrs Kjerbels, inspicējot Prags Bolevard nometni, atzinis, ka nometnes telpas remontējamas un paplašināmas, jo bēgļiem jādzīvo pārāk saspiesti. Ministra apmeklējums notikšot pēc kāda dāņu parlamentārieša norādījuma uz nožēlojamiem dzīves apstākļiem un aicinājuma tos uzlabot. Nometnes iedzīvotāji jau ilgāku laiku neapmierināti arī ar dāņu administrācijas rīcību un iesnieguši dāņu iestādēm un IRO memorandu. Ja arī tas, kā daži iepriekšējie, paliktu neatbildēts, nometnes latvieši un igauņi apsvēra iespēju demonstrātīvi atstāt nometni un apmesties kādā Kopenhāgenas publiskā laukumā. Janvārī tomēr notikusi apspriede ar memoranda parakstītājiem.

GA

Kārļa Kalniņa stāsti

Chroni

Jānis Ilonas Leimanis
kājums Ugunsputns izn
ā Grāmatu Draugā — 1
ojāde, grāmatu ilustr
ēkss, gleznotājs Vitautas
Pēc
Rūdolfa Blaumaņa drā
ojāde, deju LCK izglītī
ēkojumā skolu vajadzīb
Nīcas Atskaņa apgādā.
Vācijas rotātora technik
Paderborn mēnešrakst
Zelmene 9. būrtniece izā
nāmiņu apgādā. Bordes
izdevniecība Baltiešu kristī
ģenerālas latviešu nozar
rakstniece 12. num. (19
(turpinās).

nometnēs zaudējuši tautiešu

apgabala pārstāvis teicās: „Ar jauno gateles transitnometne ssaksijas galvenai pārā un tās komandiejā IRO pakļauta tieši IRO galvenai pārvalinētās pārmaiņas, lieu vienu otru sarežģīuas akcijās. Jaunais Fakomandants plth. Barārorganizēt nometnes uzlabotu apgādi un daskolu stāvokli. Latviepriekšsēža J. Utināna ībi vākts saraksts par grantiem uz dažādām aprīļa beigām IRO cer s ģimenes pie viņu apjo kuģi, kas bija aizešu evakuācijai no Kītbrīvojušies emigrācijas ppā.

sašaurinātos līdzekļus martā paredzēts pārcelt etotās nometnes Gifteni, Uchti un Esernu. Janpārcelt Rotenburgas no Bokhornu, lai atbrīvotu grācijas vajadzībām. Ap rgas tautiešu pāriet uz nometni Oldenburgā.

gada beigās radās grūtupārbaudēm, kuru rezulz apm. 50 Dedelstorfas audējuši IRO materiālo aprūpi. Otreizējā pārsūnav izšķirta. Pārbaudes tārušas arī Hallendorfas tur aprūpi zaudējuši pāri utiešu.

ims, IRO turpmāk prasīs ravīriem rakstiskus indipierādījumus par piespieāciju. Tā kā šādi pierādīkai retajam, tad izšķīrējs onīgais izklāsts par iepastāklīem, sevišķi vēros izteicienus.

a beigās pabeigs ASV draudžu ziedoto mantu sassaksijas apgabals saņē 9 tonnas. Pārsvarā lietošu drēbes, vīriešu drēbju . Katrā ziņā ziedojums ir lsts, par ko ziedotājiem jārsnīga pateicība."

VĒSTULES REDAKCIJAI

gavietis, Fuldā

AĢITĀCIJAS PAŅĒMIENS

toru grupa par Di-Pī ats uz Dzimteni" — tā anonikstītās „atklātās vēstules", ēr ieliktas slēgtās aploksnēs ējās dienās no franču joslas as vienam otram tautietim es. No vēstules valodas jaužams, ka tās pirmteksts stādīts krieviski, un tulkotājs ējis izdzēst šīs pēdas, lai laemanītu, kur sēž vēstules utori. Vēstule adresēta „vi-Pī", un tajā norādīts, ka tri gadi kopš beidzies otrais s karš, bet nometnēs vēl atīdz 1.500.000 cilvēku, kuri atlo savām ģimenēm, no Dzimkur dzimuši un audzināti".

ā vārds dzimtene vēstulē vikstīts ar lielo burtu, tad, acīm visas mazās dzimtenes sas vienā lielā „varen plašā", nstatējums, ka cilvēki tur ne bet „audzināti", norāda uz šis dzimtenes metodēm. „Daži no atrodas svešumā, svešas kulun valodas starpā no 4—7 gatālāk teikts „iniciātoru" , bet gribas vaicāt, kādā " atrodas tie, kas nu jau gads da mīt samojēdu, kirgīzu vai u vidū. „Daudziem no mūsu dēliem un meitām šīs Dzimjūtas noslāpē visāda veida ganda . . . Dzīve nometnēs us no mums sakropļojusi gan morāli", tā teikts citā vietā. jūtas un ilgas pēc patiesās dzimtenes gan nekāda vara lē nevar noslāpēt, bet vai aizdzīve Sibirijas nometnēs nav sakropļojusi ne tikai garīgi un li, bet arī fiziski un pat iznīusi?

elākā daļa aizbraukušo ģimeņu nometnēs bez jebkādām perīvām . . . Katram izbraukun citā zemē būs jāpieradina pie vietējo iedzīvotāju garšas viņu paražām . Slikti nometnē nav labāk arī emigrācijā, kur s no mums pārvēršas par balto u . . ." Pēc „iniciātoru" domām, am atliek vienīgi kļūt par sarvergu un „sevi pieradināt" pie vēstuļu autoru „garšas un pam. Tālāk nezināmie un tozināmie autori uzaicina " . . . t ar necaurspīdīgo, bezperspēkšēdēšanu nometnēs". „Gaurspīais" un „perspektīvais" mērķis, redzams, būtu — doties uz „vaplašo Dzimteni" (ar lielo D). Kā u, ja paceltu „dzelzs aizkaru" un u cilvēkiem brīvi izvēlēties, p doties? Tad redzētu, kuŗā virā ļaudis plūstu.

GAILIS

Nikolaja Kalniņa stāstiņš par nometnes dzīvi

Kad pēc ilgas klaiņošanas pa vācu ciemiem Jēkabs Amols uznāca atkal uz šosejas un pagriezās uz nometnes pusi, viņam bija priecīgs prāts. Lūdzot, stāstot un solot mēle gan bija nokususi, reizēm likās, ka neizturēs arī sirds, jo dažs tik nekaunīgi aizcirta durvis acu priekšā vai atraidīja ar tik strupu, naidīgu piezīmi, it kā viņš būtu kāds rūdīts noziedznieks un nevis nelaimīgs bēglis. Bet Amols tad iedomājās savus panīkušos bērnus, kas gaida mājās, norija rūgtumu un gāja tālāk. Un tad kādā nelielā saimniecībā sāka ar viņu runāt laipnāk. Amols nepētīja, vai šos ļaudis aizkustināja viņa liktenis vai iekrātās cigaretes, ātri nolika visu bagātību uz galda un metās saimniecei līdz. Pagalmā viņš dabūja mazliet paskraidīt, paložņāt pa vācu lūžņaino sētas aizmuguri, bet nu, kad viņš beidzot soloja mājup, uz rokas skala groziņā knorījās divas vistas un gailis.

Nikolajs Kalniņš

„Tak — tak — tak!" Amols paknubināja sarkanās sekstes. „Būs bērniem olas!"

Putni uztraukumā šaudīja galvas no groziņa, bet Amols pacietīgi bīdīja nemierīgos kaklus zem pārsegtā režģa.

Mājās nesums satrauca ne tikai bērnus, bet arī sievu.

„Nu mums ir atkal sava saimniecība!" viņa priecīgi izsaucās.

„Es barošu!"

„Es uzmanīšu perekli!"

„Es uztaisīšu laktu!"

Bērni snaicījās ap groziņu un tūlīt piesolīja savu palīdzību.

Amols nolika grozu istabas vidū, atvilka režģi un laida vistas laukā:

„Tev, Aivar, gailis, bet Intiņai ar Zelmiņu abas dējējas!"

Bērni priecīgi steidzās jaunajiem cieminiem meklēt kaut ko ēdamu.

Šaurajā telpā putni nevarēja daudz staigāt un drīz vien apstājās zem galda. Kad pabīdīja šķīvi ar maizes drupatām un ūdens trauciņu, vistas lēni un uzmanīgi pacēla vēl vienu otru soli, paskielēja neuzticīgi ar pusvērtu aci, tad sāka knābāties. Amolu saime nu varēja mierīgi putnus aplūkot. Bērni notupās pa gabaliņu uz grīdas, vecāki apsēdās uz guitas.

„Nu jums nevajadzēs vairs trīties bezdarbībā pa drupām, varēsiet ganīt vistas," teica tēvs. „Un jo labāk uzraudzīsiet un kopsiet, jo vairāk būs olu!" piemetināja māte.

Kad putni bija diezgan ēduši, bija diezgan apskatīti un pētīti, vajadzēja domāt par mitekli. Ēna aiz loga rādīja, ka diena jau vakarā.

„Liksim pagrabā," Amols teica. „Laktai es kārtiņu jau ātnesu. Pie loga varēs ietaisīt glītu kaktiņu."

Tā kā nometnei īpašu telpu kustoņu mitināšanai nebija, tad visi šo izvēli atzina par labu.

Amols sameklēja kastē naglas, paņēma īso zāģīti, cirvi un tad abi ar Aivaru devās uz pagrabu.

Kad kādu pusstundu viņi bija tur ribinājušies, starodams Aivars uzsteidzās ar ziņojumu, lai nesot nu lejā. Katrs paņēma savu mantojumu un priecīgi devās uz izraudzīto mītni.

„Ku—urr, ku—urr?" vistas pa ceļam vēl prasīja. Bet kad noguldīja gailim blakus uz jaunās laktas, iebāza galvas spārnos un gulēja.

„Ir apmierinātas," Amols, darba rīkus savākdams, teica un vedināja bērnus uz istabu.

Bet otrā rītā, kad mazie vēl šlaucījās savās divstāvu gultiņās, gaiteni sāka ribināt aizkaitināta balss. Tā nebija apmierināta ne ar izraudzīto mītni, ne ar putniem.

„Ja tavs gailis vēl nākošajā naktī ķērks, es ziņošu nometnes policijai!" kaimiņiene Bituma kundze bez kāda labrīta uzbruka.

Ūdens spainis dārdēdams pārslīdēja pa gaiteni un atsitās pret slotu.

Amola kundze atlieca muguru, iznēma lupatu no sava mazgājamā trauka, nogrieza, tad pagājās uz runātājas pusi:

„Laikam neesi labi izgulējusies, ka tik pikta?"

„Kur ta' izgulēsies, ka trakais putns nelauj acis aizvērt!" Bituma kundze sāka sirdīgi trīt klonu.

„Brīnums gan," Amola kundze iesaucās, „cik mēs tagad pērligas! Latvijā dziedāja ne tikai viens, divi gaili, bet vesels pagasts. Tak neviens par to tiesā nesūdzēja."

„Neaizmirsti, ka te nav Latvija! Mēs esam trimdā un dzīvojam saspiesti," Bituma kundze sparīgi iegrūda slotu nokrautajās kastēs.

„Tak ne ar putniem kopā," kaimiņiene piemetināja.

„Ak — ne ar putniem kopā," Bituma kundze izsmiedama atkārtoja. „Gailis ķērc cauru nakti, vēl viņai nepietiek. Ko ta' tu gribēji? Lai viņš man uz galda dzied?"

Galds jau tev istabā un nevis pagrabā," Amola kundze mierīgi paskaidroja, bet tad pacēla balsi: „Ja nu tu tomēr esi kļuvusi tik smalka, ka jau aiz divi logiem uztraucies un vaimanā, tad es pateikšu: jūsu kāršu partijas un pudeļu svētki traucē daudz vairāk nekā mans gailis."

„Nesalīdzini godīgu cilvēku viesības ar kustoņu izpriecām!" Bituma kundze izšāvās stāvus. Spainis atkal nodārdēja, un vairākas ūdens šļakatas nolaistījās uz klona. „Ja tu tik gudri runāsi, ja tu draudēsi, tad es tūlīt skriešu uz policiju, lai izšķir, kam vairāk tiesības muti atvērt — zvēram vai cilvēkam."

„Skrej!" Amola kundze nenobijās. „Tikai neaizmirsti, ko nupat teicu: tavi godīgie cilvēki blaustās istabā, bet zvērs, kā tu pagodināji manu gaili, dzied pagrabā."

Vai šie vārdi, vai pusmazgātais gaitenis Bituma kundzi atturēja, bet uz policiju viņa vēl neskrēja.

(Turpinājums sekos 3 numuros)

Chronika

Jaunu Ilonas Leimanes dzejoļu krājums Ugunsputns iznāks drīzumā Grāmatu Drauga — H. Rudzīša apgādā; grāmatu ilustrējis lietuviešu gleznotājs Vitautas Kasiulis, Parīzē.

Rūdolfa Blaumaņa drāmu Pazudušais dēls LCK izglītības nozares uzdevumā skolu vajadzībām izdevis Nedēļas Apskata apgāds. Grāmata pavairota rotātora technikā.

Rokdarbu mēnešraksta Latvju Zeltene 3. burtnīca iznākusi Grāmatnieku apgādā, Berchtesgādenā.

Iznācis Baltiešu kristīgo studentu apvienības latviešu nozares žurnāla Dzirkstele 12. num. (1948. g. decembris).

Ilona Leimane

Ugunsputns

Vai viss viņš no uguns bija,
Spožu krūti? —
Gan logiem liesmas lija . . .
Vēl tās jūti.

Vai bija tas kā žilbīgs atspīds
Skaidrās acīs? —
Kurp dzirksteļodams aizslīd, —
Tev, kas sacīs.

Vai bij tas kā augošs mēness
Šaurā ielā? —
Sirds drebēja kā plēne
Gaismā lielā.

Bij tas kā saulstaru vija,
Grezns un laistīgs? —
Ak, nē — kā skūpsts tas bija —
Pēkšņs un gaistīgs.

Zviedru interese par latviešu zinātnieka darbu

Strādādams Zviedrijas konjunktūras pētīšanas institūtā Stokholmā, prof. A. Aizsilnieks blakus zinātniskiem pētījumiem sarakstījis vairākus darbus, kas publicēti presē vai atsevišķos izdevumos zviedru, angļu un franču valodā. Dažos no šiem rakstiem ar plašiem faktu materiāliem un pirmavotu datiem spilgti parādīta saimnieciskā un sociālā struktūra viņpus dzelzs aizkara ar tās konsekvencēm, ko svarīgi zināt visām brīvajām tautām demokratiskajās zemēs.

Prof. A. Aizsilnieka jaunāko grāmatu „Kooperācijas mērķis un līdzekļi" zviedru valodā izdevusi Zviedrijas kooperātīvu savienība. Šis darbs ar latviešu zinātnieka jaunākām atziņām zviedru kooperātīvu aprindās radījis ļoti lielu interesi. Labas atsauksmes par grāmatu lasāmas Zviedrijas presē, un arī ievērojamais zviedru kooperācijas teorētiķis Anders Orne to novērtējis pozitīvi. Zviedrijas patērētāju kooperātīvu savienība visā Zviedrijā tagad organizē atbildīgo kooperācijas darbinieku studiju grupas, lai iepazītos ar prof. A. Aizsilnieka darbu. Jau nodibinātas 100 šādas studiju grupas ar vairāk nekā 1000 dalībniekiem — zviedru vadītājiem kooperātoriem.

Būtu ļoti vēlams, lai arī mūsu kooperācijas sekmēšanai šo darbu, kuŗam zviedri veltī tik lielu vērību, izdotu arī latviski un kādā no lielajām svešvalodām, kaut vai saīsinātā veidā. Šķiet, ka, ar latviešu kooperācijas savienības un Vācijā esošo latviešu kooperātīvu atbalstu, tas būtu iespējams.

J. P.

NOLĀDĒTĀS DVĒSELES

KONSTANTĪNA RAUDIVES ROMĀNS. J. ŠĪNA APGĀDS, 1948.

Ja kāds, lasīdams Raudives pirmo romānu Silvestra Pērkona memuāri, žēlojas par garlaicību, tad manuprāt nevajadzētu to indentificēt ar literārā neinteliģenci: pārāk daudz tur autors prātoja, prātoja atkārtodamies un prātoja tā, ka tas lasītāju nevar ieinteresēt.

Pavisam citādi tas ir ar Raudives jauno romānu Nolādētās dvēseles, no kuŗa pagaidām gan iespiesta tikai pirmā grāmata. Te pārliecināmies par jaunu plaša vēriena episku talantu, kuŗa īpašnieks nu ieguvis arī techniskus veiksmi, prot izveidot reljefu fābulu, kas intrigē, prot ieturēt samēru starp literārajiem un prātnieciskajiem elementiem. Šis romāns vairs negaŗlaikos, un tikai tādi, kam par literātūru teorētiskas intereses, pamanīs dažas techniskas nepilnības, — liecības par to, ka pilnīga gatavība gaidāma turpmākos darbos: pirmkārt, Raudivem vēl neveicas ar dialogu iekļaušanu vēstījumā un aprakstā. Šai gadījumā viņš izlīdzas ar trafaretiem, elementāriem paņēmieniem („viņš teica", „un balsī" utml.). Otrkārt, tas duŗas acīs visvairāk, — Raudive biežā nemotīvējami jauc sīstījuma laikus, no pagātnes pārsviezdamies uz tagadnes formām un atkal atpakaļ uz pagātni. Tāpat jaucas indikātīvs ar relātīvu (40.—41., 56. lpp.). Treškārt, gadās, ka Raudive neiztur iesākto stilu un pēkšņi iestieg ruŗja naturālisma dūkstī, piemēram, 113. lpp., tēlodams, kā Fuchsa kundze izkalpina Marianni, vai 134. lpp., stāstīdams par Hermīni un cinisko režisoru. Beidzot, ir notikumi un tēli, kuŗu literārā apdare palikusi pusceļā, pagaidām autoram nav bijis spēka vai pacietības sasniegt ko tādu, kas pārliecinātu. Kad lasa Raudives aprakstīto Drēzdenes bojā eju, tūlīn jādomā par to, kā līdzīgus notikumus aprakstījis Anšlavs Eglītis Uguns pilsētā, un šādā salīdzinājumā Raudive paliek aiz Eglīša. Pavisam neizdevies tēlot Elmāru Grosu kā puku dvēseles pētnieku. Būtu bijis daudz labāk, ja Raudive neliktu Straumem lasīt viņa manuskripta pirmo lappusi: tagad šī lappuse nevar liecināt par Grosu ne kā par nopietnu zinātnieku, ne arī kā par dzejnieku.

Atskaitot šos diezgan sīkos iebildumus, jāteic, ka Konstantīna Raudives Nolādētās dvēseles ir pagājušā gada labākais romāns mūsu trimdas literātūrā. Tas ir romāns ar interesantu psiholoģisku problēmu: vai mīlestības laimes labad drīkst savai visumīlajai atziņas neuztiecībā, kas radusies pēkšņos kaislību uzliesmojumos? — Tas ir romāns, kas arī problēmas traktējumu un viscaur kultūrālo stilu augstu pacēlas pāri provinciālismām, mūsu epikas lāstam. Jau šī iemesla dēļ vien Raudives darbu vajadzētu pienācīgi novērtēt un ar kāpinātu interesi sekot viņa tālākajām gaitām latviešu literātūrā; tas nav ikdienišķīgs talants, ar ko esam sastapušies.

Bet nu tūlīn rodas ideoloģiski iebildumi, kuŗu dēļ iespējams jautāt: vai Raudive pēc savas mentalitātes ir latviešu rakstnieks un vai viņa tālākās gaitas iekļausies latviešu literātūrā? Nolādēto dvēseļu galvenais varonis Heronims Straume gan latvietis, bet citādi šis ir pilnīgi anacionāls romāns, tā kā iānoraida grāmatas beigās lasāmā rakstnieka dzīves gājumā teiktais apgalvojums, ka viņa domāšanas un pārdzīvojumu izpausmēs un literāros tēlos atspoguloties bagātas atmiņas par latviešu lauku dzīvi, dzimtenes tradicijām, ierašām un vadu. Ja raugāmies uz Heronimu Straumi tēlojamā laikmetā, tad nedz psiholoģiski, nedz pēc sava dzīves veida viņš nav latvietis: tūlīn pēc tam, kad guldījis kapos savu vismīļo latviešu sievieti, viņš iemīlas vācu aktrisē un savas kaislības apmierina vēl ar citu vācieti. Straume nevienu brīdi nemeklē latviešu bēgļu sabiedrību, viņa draudzība ar rakstnieku Jāni Kluso nav ne lielāka, ne mazāka kā, piemēram, ar Elmāru Grosu. 128. lappusē Raudive teic, ka Straumes sirdī mīlestības sāpes bijušas varenākas nekā dzimtenes sāpes, viņš vēl neesot atmodies bezdzimtenes sāpju krastā. — Patiesībā, pēc romāna pirmās grāmatas spriežot, Straume ir cilvēks, kam var gan būt sāpes par vecās Eiropas bojā eju, bet ne sāpes par zaudēto dzimteni. Kā kuriozu atzīmēsim viņa jautājumu 94. lappusē kādai latviešu ģimenei, kas iejukusi starp citiem austrumu bēgļiem, kādēļ viņi nevēloties atgriezties dzimtenē? . . . To jautā latvietis latviešiem! — Skaidrs, ka tādā anacionāli tvertā romānā arī visas tēlojamās personas savā būtībā anacionālas. Nav šai ziņā nekādas starpības starp Straumi, Rūtu, Grosu, Eleonoru, Šarloti utt.

To visu mēs tikai konstatējam. Nav šaubu, ka ar anacionālu romānu vieglāk iegūt ievērību internacionālajā sabiedrībā. Vai tas nozīmē mūsu literātūras augšupeju vai tragēdiju ar neaptveramām sekām — tā ir problēma, kas jāiztirzā atsevišķi.

Jānis Rudzītis

MORĀLISKĀ DROSME

Mācītājs, inspicējot skolu, zēniem klasē pastāstīja ar piemēru, ko nozīmē morāliska drosme.

„Ja vienā gulamistabā guļ desmit zēnu un tikai viens no viņiem vakarā saliek rokas un noskaita lūgšanu — tā ir morāliskā drosme." Pēc tam mācītājs kādam no zēniem prasīja minēt citu piemēru.

„Piemēram, ja vienā istabā guļ desmit mācītāju un tikai viens ielec gultā, nenoskaitījis lūgšanu," atbildēja zēns.

„World Christian Digest"

Nenokavējiet iegādāties
Knuta Lesiņa
noveles un humoreskas
Lietas, kas kārtoļas paļas
Cena DM 5.50.
Jāņa Klīdzēja
stāstus un noveles
CILVĒKI UZ TILTA
Cena DM 4,—
LATVIJAS APGĀDS
(316)

Kā amerikāņi attēlo DP

Pagājuši divi mēneši, kopš Nujorkā piestāja pirmais kuģis, kas veda pēc jaunā imigrācijas likuma ASV uzņemtos DP. Šai laikā 11 amerikāņu žurnālisti, kas apmeklēja DP nometnes Vācijā un Austrijā, iespieduši daudz rakstu par mums. Šeit īsos citātos sniedzam dažus izvilkumus, kas tēlo iespaidus DP nometnēs.

Sams Adkins no „Louisville Courier Journal" sāk kādu rakstu ar rindkopu: „Labākā gadījumā par DP nometni var teikt, ka tā nav mājas. Sliktākā gadījumā var teikt, ka dzīvot DP nometnē ir labāk, nekā dzīvot cūku kūtī — dzīve nometnē ir tīrāka, bet citādi visai līdzīga."

„Christian Science Monitor" pārstāvis De Witt Džons pastāsta, kā viņš Zalcburgas nometnē iedevis mazai meitenītei šokolādi. „Tad es jautāju viņai, vai viņai patīk nometne, un viņa gausi atbildēja: „Jā." Es jautāju, no kurienes viņa ir, un viņa atbildēja: „No Ungārijas." Tad meitenīte, man šķiet, gluži apzināti, piebilda tikai vēl vienu teikumu: „Ungārijā bija skaisti."

Pazīstamais amerikāņu radio komentātors Džeks Bells „Miami Herald" atstāsta šādu sarunu Lincas žīdu nometnē: — „Viņš saka," rūpīgi tulkoja tulks, „ka viņš gribētu izceļot uz Kanādu vai, varbūt, uz Nujorku. Bet ne uz Palestīnu." Tas bija pirmais žīds, ko sastapu, kas nerunātu par Palestīnu, un es tāpēc jautāju, kādi viņam iebildumi pret Palestīnu. Sekoja piecas minūtes ilga saruna starp uzrunāto un tulku, tad tulks atcerējās, ka es arī esmu tur, un atbildēja: „Viņš saka — kāpēc lai viņš izceļotu uz Palestīnu. Viņš še ir pārtikas izdalītājs."

Kanādiešu žurnālists, kas piedalījās brauciena pa DP nometnēm, „Winnipeg Free Press" redaktors Armstrongs plašā rakstā atgādina savai valdībai, ka „Kanādai draud izkrišana". Viņš sīki apraksta austrāliešu plānus uzņemt lielu skaitu DP — pēc viņa informācijas pa vienam DP uz ik trim angļu ceļuma iecelotājiem — un piebilst, ka kāds IRO darbinieks viņam teicis: Kanāda paveikusi lielu darbu DP uzņemšanā, bet tai draud izkrišana no ierindas — pie tam ļoti drīz — ja tā neiekšstinās savus noteikumus un nepadarīs tos elastīgākus attiecsmē uz ģimenes loceklu uzņemšanu."

Jau minētais Sams Adkins no „Louisville Courier Journal" citā vietā saka: „Daudzi Eiropas DP ir līdzīgi slicējiem, kas ķeras pie salma. Viņi pierāda sirdi aizkustinātāju brunnieciskumu, sastopoties ar grūtumiem, kas caurmēra amerikānim liktos tādi, ka viņš uzskatītu situāciju par bezcerīgu. Vislabākais piemērs šai brunnieciski lepnajai stājai šķietami bezcerīgā stāvoklī ir darbs Baltiešu studiju centrā, ko agrāk sauca par Baltiešu universitāti Pinebergā."

Viens no „Indianapolis Star" redaktoriem Džozefs K. Šepards attēlo, ka Indianas štats iesākumā, līdzīgi visiem izolācionistiskajiem vidējo rietumu štatiem, bijis pret bēgļu uzņemšanu, bet pamazām savu nostāju grozījis. Pēc brauciena pa Eiropas DP nometnēm, Šepards visiem tiem, kas vēl šauboties, pasaka: „Vai viņi ir komūnisti? — VIŅI NAV! Minēšu vēl, kas viņi nav, tāpēc, ka tad viņi nebūtu DP: viņi nav kara noziedznieki, kvislingi vai nodevēji. Viņi nav brīvprātīgi palīdzējuši ienaidniekam, neviens no viņiem nav kriminālnoziedznieks. Viņu vidū nav neviena no tiem vāciešiem, kas soļoja aiz Hitlera armijām, lai pārtautotu Sudetiju, Pomerāniju, Silēziju vai citas zemes, ko Hitlers gribēja pārvērst par „jaunu Vāciju". Neviens no viņiem nav bijis tādas organizācijas loceklis, kuŗas mērķis bijis gāzt kādu no UN valstu valdībām. Neviens no viņiem nav piedalījies pagrīdes kustībās ar mērķi aizkavēt bēgļu atgriešanos dzimtenē. Viņi ir skrīnēti un pārskrīnēti, ak, cik daudz reižu! Viņi ir pārbaudīti un divkārt pārbaudīti. Viņi ir iztaujāti un eksāmināti."

Noslēgumā citēsim parakstu zem bildes „Boston Daily Globe", kas rāda DP ierašanos ostā: „Daudzu DP bērni atteicās dzert pienu, jo nekad nav dzēruši nekā cita kā ūdeni vai nometnes kafiju. Tad kādam asprātīgam Sarkanā Krusta darbiniekam iešāvās prātā iestāstīt viņiem, ka piens patiesībā ir „baltā kafija". Viņi dzēra ar prieku."

Ciemos pie latviešiem Holandē

MŪSU SPECIĀLKORESPONDENTA VĒSTULE „LATVIJAI"

Mani sajūsmināja spilgti krāsainie spožie namiņi robežpilsētiņā. Ikvienam logi mirdz no spoduma, neredzu logu bez sniega baltiem, rūpīgi izkārtiem aizkariem, un namu durvis un logu ietvari visur laistās kā nule nolakoti spoži zaļās, sarkanās, dzeltenās krāsās. „Skaisti," uzrunāju savu pavadoni, „ka šī robežpilsētiņa tāda spodra! Salīdzinājumā pilsētiņas vācu daļa šķiet kā no citas apputējušas pasaules!" Holandietis neko neatbild, tikai pasmaida. Un pēc dažu stundu brauciena, arī man jāsmaida par šo piezīmi: Tāda nav vien pirma robežpilsētiņa, tāda ir visa Holande.

Arī iedzīvotāji labi ģērbti Modi arī šeit nosaka amerikāņu „New Look". Vispār amerikāņi Holandē populāri. Visi ļoti labprāt runā angliski — arī tie, kuŗiem daudz vieglāk būtu izteikties vācu valodā. Par vāciešiem arvien vēl liels sarūgtinājums, lai gan kara postījumi jau gandrīz vairs nav saskatāmi. Vienīgi Roterdamā, kas visvairāk cietusi gaisa uzbrukumos, vēl redzamas drupas. Klejojot pa ielām, tiešām var baudīt miera laika atmosfairu. Ēdiens, neskatoties uz dažiem racionējumiem, visur bagātīgs un tikpat labs kā Latvijas labajos laikos. Vienīgā problēma — dzīvokļu trūkums. Holandiešu ģimenes ļoti bagātas bērniem. 7 vai 8 bērnu ģimeni neuzskata par sevišķi lielu. Ja arī pēckara gados būvniecība, valsts atbalstīta, teicami progresējusi, tomēr tā līdz šim paspējusi vienīgi aizstāt kara izpostītās mājas ar jaunām un vēl nav panākusi to jaunbūvju skaitu, kādam būtu vajadzējis reālizēties, ja kara gados būtu bijusi normāla būvniecības attīstība.

Sociālā apdrošināšana ļoti labvēliga. Var pat noslimot veselu gadu un tomēr saņemt algu. Vairākums pārvietoto personu Holandē ir poļi. Latvieši apmetušies izkaisīti. Vienīgie, kuŗus izdevās vienkopus sastapt, bija latviešu kalnrači Sitartā, netālu no vācu pierobežas. Visi veseli brasi puiši, kas civilā nemaz neizskatās pēc tādiem, kas nedēļā pavada 44 stundas līdz 700 metriem dziļi apakšzemes ogļu slāņos. Virszemes viņi ir eleganti dzentlmeņi, kas paši smejas, atcerēdamies, ka viņi agrāk nekad nebūtu varējuši iedomāties, ka reiz brīvprātīgi izšķirsies strādāt šo melno darbu. Viņi dzīvo kalnraktuves vecpuišu hosteļi, kopā ar poļiem, leišiem un igauņiem. Ar igauņiem esot sevišķi sirsnīgas attieksmes, un ar pārējiem arī labi iztiekot. Vienīgi neesot pietiekama latviešu lasāmā, un arī tas slikti, ka jāgul kopējās telpās: — „Gribas taču dažreiz būt vienam."

Citādi viņi apmierināti — izpelņa laba un darbs arī nemaz neesot tik nejauks. „Pirmās trīs dienas grūtākas," viņi stāsta, „kamēr iepazīstās ar ogļu melnumu un apakšzemes tveici. Vēlāk pierod, un tad darbs veicas labi. Negadījumi mums vēl nekādi nav bijuši, lai gan strādājam jau ilgāk par gadu."

Viens no latviešiem tūlīt pēc ierašanās saslimis ar tuberkulozi. Lai gan viņš vēl ogļraktuvē nemaz nebija iesācis strādāt, bet vienīgi saistīties darbā, raktuvēs, kas visas ir valsts uzņēmumi) sniedzot bezmaksas ārstēšanu ļoti labā holandiešu sanātorijā.

„Slikti, ka te tuvumā nestrādā latvietes," nožēlo viens no kalnračiem, „tad vismaz nebūtu tik vientuļi. Un holandietes šajā katoļu apvidū ne visai labprāt draudzējas ar luterticīgiem latviešiem. Latviešu meitenes mums būtu daudz mīlākas. Pasakiet taču, lai mums vismaz raksta." (Odračiem var rakstīt uz šādu adresi pārstāvim Dreimanim, Onde Markt, Gesellen House, Sittard, L. Nederlande).

„Daži mūsu draugi un piederīgie domā, ka esam pazuduši plēguri un dzērāji. Vai mēs tādi izskatāmies?" Jāatbild: Tiešām nē! Nedz dzērājiem būs pilns skapis labiem apģērbiem, nedz tiem arī būtu veselīgais smaids un godīgais skats. Tāpat holandiešu raktuves ierēdņu atsaukšmes par latviešiem ir izcilas. „Kāpēc nebrauc vairāk jūsu ļaužu pie mums strādāt?" viņi apvaicājās.

Latvieši Holandē bauda gluži tās pašas tiesības kā holandieši, atskaitot tiesību piedalīties vēlēšanās un kalpot karaliskajā armijā. „Pret mums visur izturas draudzīgi," stāsta kāds ogļracis, tehniķuma absolvents. „Te mēs vairs neesam nevēlamie ‚auslenderi', un varam justies kā brīvi cilvēki. Tikai nākotni mēs sev nevaram nekādu izsapnot. Mūžīgi te negribas kā vientuļam ogļracim dzīvot."

Liekas, ka tik kārtīgā labklājības zemē kā Holandē, kur karaliskais nams tik populārs, nevar iedomāties komūnismu. Tomēr „komūnisti" ir arī Holandē, vismaz nosaukuma pēc. Īstnelbā tie tomēr ir tikai vienā vai otrā ziņā mazliet neapmierināti mietpilsoņi, kuŗu kvartālam karaliene Vilhelmīne var droši izbraukt cauri valējā neapsargātā mašīnā. Ja holandiešu „komūnistus" pārvietotu uz Padomju Savienību, tos droši vien izsludinātu par „kulakiem" vai „reakcionāriem". Bez tam komūnistiem politiskā ziņā gandrīz nav iespaida.

E. D.

Vecais Mr. Forestals un zemes sateliti

NOPIETNI UN HUMORISTISKI ZĪLEJUMI PAR IESPĒJĀM RADĪT ATBALSTA PUNKTUS ĀRPUS ZEMES PIEVILKŠANAS SPĒKA JOSLAS

Pirmais mēģinājums uzšaut bezgaisa telpā nelielu atbalsta punktu, kas sāktu rinķot ap zemeslodi kā jauna „planēta" vai „zemes satelīts", jau noticis, ziņo „Kosmos" aģentūra. Bet mēģinājums nav izdevies. Uz iegūtās pieredzes pamata eksperimentu atkārtos visvēlākais pēc dažiem mēnešiem. Zinātnieki, kas piedalās šais ASV pasāktos eksperimentos, domā, ka nākošā reizē tiem būs panākumi.

No otras puses, tā pati aģentūra ziņo, ka visumā esot pāragra ir sajūsma, ir spriedelējumi, ko izraisījis nesenais ASV aizsardzības ministra Forestala paziņojums, ka, uzšaujot raķetes virs zemes pievilkšanas spēka iedarbības joslas, būtu iespējams radīt militārus atbalsta punktus pasaules telpā. Par Forestala paziņojumu ziņojām jau „Latvijas" š. g. 3. janv. numurā. Pēc tam sekojusi vēl vesela rinda vairāk vai mazāk ūtopisku spriedelējumu par to, kā šādus atbalsta punktus pasaules telpā varētu izveidot.

Pēc „Kosmos' ziņām, amerikāņi tagad eksperimentē ar uzlabotām V 2 raķetēm, kas, zināmu augstumu sasniegušas, izšauj no sevis vēl otru, drusku mazāku raķeti, kas tad pašas spēkiem sasniedz vēl lielāku augstumu. ASV flotes ricībā esot raķetes, kas sasniedzot mazākais 365 km augstumu.

Pirmais „satelīts", ko cer izšaut pasaules telpā, būs visai mazs. Tas vēl nekādā gadījumā nebūšot „starpplanētu atbalsta punkts", ko varētu izlietot praktiskiem militāriem nolūkiem. Vispirms vēl eksperimentos jāpārbauda, kādi metalla lējumi būtu spējīgi izturēt ārkārtīgo karstumu, kas radīsies gaisa pretestības berzes dēļ. Aizsardzības ministrs Forestals paskaidrojis, ka līdz šim eksperimentus savrupēji veikusi armija un flote, bet tagad tos apvienos vienā vadībā.

Domā, ka eksperimenti ātrākais piecu gadu laikā varētu radīt praktiskus rezultātus, t. i., patiešām ierīkot atbalsta punktus ārpus zemes pievilkšanas spēka joslas, no kuriem ar radaru varētu vadīt milzīgā augstumā lidojošas raķetes, jo tagadējās radara ierīces precīzi darbojas tikai zināmā attālumā, un ar tām vēl nevar vadīt tālšāviņus, ko raidītu tūkstošu kilometru attālumā no viena kontinenta uz otru. Eksperimentātori norāda, ka arī miera laikos šādiem atbalsta punktiem varētu būtu liela nozīme, jo tie būtu vērtīgs ieguvums jūras braucējiem un lielā mērā varētu sekmēt radio un televizijas attīstību, atstarojot viļņus, kas citādi aizplūst pasaules telpā.

Blakus šiem nopietnajiem ziņojumiem par „mākslīgu zemes satelītu radīšanu", ievērību izpelnījies ūtopiski humoristisks tēlojums itaļu laikrakstā „Corriere della Sera". Tēlojums saucas „Vecais Mr. Forestals un aplamie sateliti" un ievada lasītāju 1975. gadā. Tas iesākas ar aprakstu, kā astondesmit gadus vecais, kādreizējais ASV aizsardzības ministrs Forestals pavada bezmiega nakti savas lauku mājas verandā, skatīdamies debesīs, kur rinķo trīs zemes „sateliti", kas uzšauti tur laikā starp 1955. un 1958. gadu. Vecais Forestals ir ļoti melancholisks, jo viņš pats pavēlējis tos tur uzšaut un nesaprot, kāpēc tie neatgriežas. Uzšaušana norisinājusies šādā veidā: vispirms kādā 1955. g. septembra rītā 300.000 cilvēku liela pūļa klātienē no White Sands izmēģinājumu stacijas izšauta pirmā raķete ar trim varoņiem tās iekšienē. Zemes iedzīvotāji pēc tam nav saņēmuši no šiem varoņiem nekādas ziņas. Raķete pati sasniegusi lielu augstumu un tur sākusi rinķot ap zemeslodi, ik vakarus parādīdamās pie debesīm kā spožs metalla zīmulis. Cilvēki iesaukuši šo debesu parādību par „Ceribu", pieminot cerības, kas saistījās ar tā izšaušanu viņā septembra rītā. 1957. g. novembrī izšauta otra raķete, kas bija nokrāsota oranžā krāsā un pati olveidīga. Tajā iekāpis tikai viens cilvēks — pašas „olas" konstruktors Bergers. Drīz pēc starta no olas saņemta ziņa: „Viss kārtībā!" bet vēl drusku vēlāk: „Kas par skaņu . . . Dīvaini . . ." Tad viss apklusis. „Ola" apstājusies tuvu „Cerībai" un rinķo ap zemeslodi kopā ar to. Trešā raķete, nokrāsota dzeltenām un melnām svītrām, izšauta 1958. g. martā ar pieciem vīriem. To nosauca par „Ticību", jo ticēja, ka tā noskaidros noslēpumus par abām iepriekšējām raķetēm. No šīs raķetes arī pienāca nepilnīgs ziņojums: „Sasodīts, bet mēs esam iekūlušies . . ." Tas bija viss. „Ticība" tagad rinķo ap zemeslodi dažus gradus pa labi no abiem pārējiem satelītiem. Saprotams, ka šie notikumi radījuši lielu traci. Visgudrākie vīri ķērās pie mistisko ziņojumu fragmentu izskaidrošanas, un slēdziens bija pārsteigums visiem: atzina, ka trīs raķetes ieskrējušas paradīzē un tur aizspriedušās. Dīvainās skaņas, kas pieminētas „Olas" ziņojumā, esot debesu mūzika, bet neticīgie „Ticības" pasažieri esot iegājuši paradīzē ar lāstu uz lūpām. Zinātnieki pret šo izskaidrojumu gan protestējuši, bet neviens viņos nav klausījies.

NZ, N

TREŠDAĻA RĪGAS IEDZĪVOTĀJU IR KRIEVI

Kāds Grēvenes apkārtnē dzīvojošs bijušais kara gūsteknis — vācietis, kas līdz 1948. g. 2. augustam bijis Rigā, nometnes laikrakstā „Grēvenes Ziņas" stāsta par apstākļiem okupētajā Latvijā: — Vācijai kapitulējot, viņš bijis Kurzemes frontē pie Saldus, bet pēc saņemšanas gūstā dažādās vietās Latvijas territorijā. Pilsētās nekāda celtniecība pēc kara beigām neesot novērojama. Rigā gan atjaunoti tilti. Tāpat pilnā mērā atjaunots Ķegums, kur viņš pats strādājis. Visi Ķegumā ciema iedzīvotāji bijuši vienīgi krievi.

Tūlīt pēc kapitulācijas latviešu leģionāri, kuri neuzsākuši partizānu gaitas, lielāko tiesu esot izsūtīti uz Krieviju vai nogalināti. Izrēķināšanās ļoti smagi skārusi arī leģionāru piederīgos. Tiem konfiscēti pat visi sīkie uzņēmumi un pilsētu un lauku nekustamie īpašumi, kuri līdz šim vispārējai privāto īpašumu nacionālizācijai nebija pakļauti.

Apcietināšanas un izsūtīšanas Latvijā esot parasta parādība, lai gan masveida, izsūtīšanas akcijas neesot notikušas. Esot arī novērojama spēcīga tendence nometināt krievus Latvijā, sevišķi Rigā, bet tomēr varot teikt, ka Latvijā iedzīvotāju vairums joprojām esot latvieši. Rigā latviešu esot divas trešdaļas. Uz laukiem krievu procents esot ievērojami zemāks, lai gan krievus nometinot visās tajās mājās, kuru saimnieki aizbēguši uz Vāciju vai izsūtīti. Tiesa arī, ka pilsētās visus vadītājus posteņus ieņemot krievi vai žīdi.

Partizānu kustība Latvijā esot ļoti ievērojama. Partizānos aizgājusi daļa leģionāru, sevišķi virsnieki un vispār latviešu inteligence, kurai tas esot vienīgais glābiņš. Tāpat partizānos darbojoties liels skaits vāciešu un krievu. Ievērojamākais partizānu centrs esot Krustpils apkārtnē. Esot ikdienišķa parādība, ka pazūdot krievu virsnieki, karavīri un vietējie komūnistu varas vīri. Sevišķi aktīva partizānu darbība bijusi 1946. g., bet tie vēl joprojām sagādājot krieviem lielas nepatikšanas.

Tāpat kā Austrumvācijā, arī Latvijā daudzas dzelzceļu sliedes nomontētas un esot tikai viensliežu dzelzceļš.

„Gr. Z."

Armija, kas cīnās pret Staļinu

Pierādījumi un liecības, kas nodotas gaŗajā „banderovicu" prāvu serijā Čechoslovakijā, parādījuši drāmatiskas un sarežģītas cīņas ainas, saka „Daily Mail" plašākā rakstā par ukraiņu pretestības organizāciju.

Čechu policija paziņojusi, ka tagad, kad notiesāts pāters Pavels Hucko un divi viņa sabiedrotie, banderovicu organizācijas darbība Čechoslovakijā esot galīgi likvidēta. Bet Padomju Savienība nav atteikusies no prasības, lai amerikāņu militārā valdība Vācijā izdod tai „kara noziedznieku" Stefanu Banderu, kas esot pretkomūnistiskās armijas vadītājs. Komūnisti apgalvo, ka viņš joprojām slapstoties Minchenē, un kāds čechu laikraksts deklarējis: „Augstāko banderovicu vadību tagad financē ASV pretizlūkošanas daļa, un tā vada spiegu, sabotieru un propagandistu grupas, kas darbojas pret Padomju Savienību un valstīm, kur pastāv tautas demokratija." Amerikāņu armijas štābs Frankfurtē noliedz, ka tam būtu jebkādas ziņas par Bandera atrašanās vietu.

„Daily Mail" jautā, kas ir patiesībā Banderas organizācija, un atbild, ka tā ir kustība, kas izaugusi no pretpadomju un pretpolu pretestības kustības Ukrainā kopš krievu revolūcijas laikiem un Rietumukrainas iekļaušanas Polijā pēc pirmā pasaules kara. Pēc otrā pasaules kara beigām tūkstošiem ukraiņu, kas pa lielākai daļai esot pakļāvušies banderovicu kontrolei, devušies uz rietumiem, gan slepeni zogoties pāri robežām, gan nogalinot robežsargus, kas stājušies ceļā. Svarīgākais ceļš vedis caur Čechoslovakiju, meklējot aizsegu Karpatu un Tatru kalnos un lielajos mežos, kas sniedzas no Polijas līdz Čechoslovakijas rietumu robežām. Dažreiz tie devušies arī pāri Slovakijai uz Austriju.

Čechu policija apgalvo, ka banderovicus atbalstījuši pareizticīgo priesteri, kas viņu labā izveidojuši veselu sakaru un satiksmes tīklu, lai nogādātu uz rietumiem ne vien cilvēkus pašus, bet arī plānus, izlūku ziņojumus un citus dokumentus. Pēc policijas domām, šī organizācija esot sagrauta pēc tam, kad ceļā no Polijas uz Mincheni apcietināts kurjērs Jans Zilinskis. Viena no viņa apmešanās vietām esot bijis St. Klimentes pareizticīgo baznīcas rektorāts Prāgā, kur pāters Hucko glabājis dokumentus un ziņojumus, kas Zilinskim bija jānogādā Vācijā.

Pagājušā mēnesī Zilinski notiesāja uz mūža ieslodzījumu, tāpat kā pātera Hucko ministrantu Gregoru Buraniču, bet pašu pāteru notiesāja uz 15 gadiem cietumā. Hucko prāva bijusi pēdējā no veselas prāvu serijas, kas turpinājusies jau veselu gadu.

Tālāk „Daily Mail" raksta, ka banderovicu kustības vēsture zināmā mērā līdzīga pašu boļševiku pagrīdes vēsturei. Arī banderovicus pirmā pasaules kara laikā atbalstīja vācieši un austrieši, kas cerēja, ka tie viņiem palīdzēs iekarot Ukrainu. Pats Bandera, kura vārdā organizācija vēlāk iedēvēta, kļuva pazīstams tikai 1933. g., kad apgalvoja, ka viņš esot atentātā nogalinājis Polijas iekšlietu ministru Pjracki. Viņš toreiz bija Galīcijas ukraiņu students Varšavā. 1939. g. viņš esot apcietināts par ukraiņu bandu organizēšanu, bet vācieši viņu atbrīvojuši un solījuši iecelt par brīvās Ukrainas valsts galvu, ja viņa vadītie partizāni ieņemšot Lvovu. Partizāni to tiešām paveica, un Bandera izsludināja sevi par neatkarīgās Ukrainas prezidentu. Taču, kad vācieši ieradās Lvovā, viņi iesvieda Banderu un viņa valdības locekļus koncentrācijas nometnē. Apgalvo, ka uz Banderas dokumentiem bijusi Hitlera pašrocīgi rakstīta atzīme, ka viņš paturams ieslodzījumā līdz kara beigām, bet pēc tam sodāms ar nāvi. Taču jau 1942. g. vācieši Banderu atkal atbrīvoja un uzdeva viņam organizēt galiciešu SS divīziju cīnai pret komūnistiem. Kad sarkanā armija pārgāja sekmīgā ofensīvā, Galīcijas divīziju saskaldīja sīkās vienībās, kas atkāpās kalnos un mežos un turpināja partizānu darbību. Pēc vienām ziņām, tie pārtikuši no laupīšanas, pēc citu apgalvojumiem, banderistu partizani aiztiekot tikai boļševikus, bet palīdzot apspiestajiem. Katrā ziņā pat oficiālajos komūnistu sankcionētajos čechu laikrakstu ziņojumos atzīts, ka banderistu apkarošanu lielā mērā kavējot tas apstāklis, ka vietējie iedzīvotāji Dienvidpolijā tos lielā mērā atbalstot. Tikai ar to arī var būt izskaidrojams tas, ka banderisti spējuši sekmīgi cīnīties arī lielās kaujās, pat pret 10.000 karaviriem reizē. Čechu laikraksti ziņojuši arī, ka banderistu apkarošana kļuvusi sekmīgāka pēc tam, kad Polijas un Čechoslovakijas pierobežas iedzīvotāji „izvietoti" citur. Pēdējās prāvas laikā policija apgalvoja, ka pie Zilinska atrasti dokumenti, kas liecinot par nodomiem atkal paplašināt banderistu cīņu līdz organizētas, plašas partizānu kustības apmēriem, jo tiekot gatavota ieroču piegāde ar lidmašīnām un organizēti radiotelegrafiski sakari.

DM

Negaidīts rezultāts

Čechoslovakija informējusi UN ģenerālsekretāru Trigvi Lī, ka 25 no 29 čechu darbiniekiem UN sekretariātā, kurus agrāk atbalstīja Prāgas valdība, tagad uzskatāmi par nelojāliem un tāpēc atlaižami. „Newsweek" ziņo, ka Lī šo pieprasījumu noraidījis un toties nolēmis stingri novērot atlikušos 4 čechus, kas pēc Prāgas domām nav nelojāli.

„Miss Superstruktura" prec pasaules bagātāko mantinieku

KĀDAS „HOLIVUDISKAS" MĪLESTĪBAS DĒKAS NOSLĒGUMS

Daudzinātā filmu zvaigzne Rita Haivorte Kannās beidzot pateikusi žurnālistiem, ka viņa ir „ļoti ļoti laimīga" par galdāmām laulībām ar princi Ali Khanu. Viņa ar to sarāvusi noslēpumainās klusēšanas plīvuru, kas jau vairāk nekā mēnesi kārdināja, tracināja un sašutināja pasaules presi. Arī viņas nākamais vīratēvs, pasakaini bagātais Indijas nabobs Aga Khans, kas ik gadus liek pats sevi nosvērt ar dimantiem un „atsvarus" atdāvina nabagiem, paziņojis, ka piekrīt plānotai laulībai un ka Haivortes kundze viņam šķiet „tik šarmanta, ka es būtu ar prieku braukt visu tālo ceļu līdz Holivudai, lai redzētu viņas nākamo filmu".

Jau decembrī amerikāņu, angļu un franču laikraksti sāka ziņot par „lielāko šī gadsimteņa mīlas stāstu", starp citu vēstīdami, ka divkāršā šķirtene Rita Haivorte un vēl joprojām precētais princis Ali Khans devušies jachtas izbraukumā, pavadījuši Ziemsvētkus kādā Eires mulžā, pēc tam slēpojuši Šveicē, vēl pēc tam uzturējušies Nicā. Apgalvoja, ka viss esot sācies ar „mīlu no pirmā skatiena", bet divu bērnu tēvs Ali Khans, turpretim, apgalvoja, ka viņi esot veci labi pazinas jau no 1938. g., kad princim bijusi vasarnīca Holivudā tieši blakus Haivortes vasarnīcai. Tas arī ilgu laiku bija viss, ne pašī mīlnieki, ne Khans, ne Haivortes tēvs, ne arī Ali Khana jaunās līkumīgā sieva angliete Žoana Barbara Jarde-Ballere, kas izvācās no Šveices viesnīcas tikai stundu iepriekš, kad turpat ieradās mīlas pāris, negribēja teikt ne vārda par „šī gadu simteņa lielāko mīlas stāstu". Toties par to gribēja izteikties ne vien prese, bet arī Amerikas sieviešu organizācijas, kas cēla arvien lielāku sašutuma vētru par to, ka Rita Haivorte savos braucienos ar precētu vīru vadā līdz arī savu 4 gadus veco meitiņu no otrās laulības. Angļu laikraksts „The People" vēl dažas dienas priekš tam, kad daudzinātais pāris pavēstīja ka viņi nopietni domā precēties, tiklīdz princis būs ticis galā ar šķiršanos, rakstīja: „Šī ir pēdējā reize, kad mūsu laikraksts ziņo par šo milestības afēru, kas ir apvainojums godīgām sievietēm visā pasaulē." Tai pašā laikā „Sunday Pictorial" izteicās: „Ja šo uzvešanos aprakstītu filmas manuskriptā, tas nekad netiktu cauri amerikāņu filmu cenzūrai."

Par spīti sašutumam, personas, kas iejauktas afērā, bija pārāk interesantas, lai prese par to izdarībām klusētu. 37 gadu vecais princis un daiļā aktrise braukāja no zemes uz zemi, īsu laiku meklēdami patvērumu pat Spānijā, bet nekur viņi nevarēja atbrīvoties no sagaidīšanas komitejām un reportieriem.

Rita Haivorte ir pazīstama spāņu dejotāja meita, un jau 13 gadu vecumā sāka dejot pati. Toreiz viņa vēl saucās īstajā vārdā Margerita Karmena. 18 gadu vecumā viņa apprecēja divreiz vecāko Teksasas naftas magnātu Judsonu un uzsāka karjēru filmā. Taču pirmo lielo ievērību viņa neieguva vis ar sasniegumiem uz ekrāna, bet ar to, ka dažus gadus vēlāk pieprasīja un arī ieguva šķiršanos no vīra, apgalvodama, ka viņš apprecējis viņu „spekulātīvos" nolūkos. Vairākas jaunas filmas pastiprināja Haivortes popularitāti, bet par visvairāk daudzināto amerikāņu zvaigzni šī sarkanmate kļuva pēc tam, kad pirmā atombumbas izmēģinājumā lidotāji piestiprināja bumbai viņas fotografiju. Bilde gan izplēnēja putekļos, bet Ritas slava ar to bija nodibināta uz visiem laikiem.

Jau agrāk bija daudzināts viņas dailums. 1941. gada Albionas kolledžas absolventi ievēlēja Ritu par „personu, kas vislabāk piemērota sieviešu zeķu piepildīšanai". Kara laikā, kad viņa spēlēja frontes teātros, karavīri iesauca viņu par „Miss Skūpsts", kāds pidžamu fabrikants nodēvēja viņu par „vislabāk tērpto sievieti bulduārā", kāds flotes virsnieku klubs ievēlēja viņu par „Miss Superstruktūra", amerikāņu puķu tirgotāji pagodinājuši viņu ar titulu „visdailākā māte ASV", bet žurnāls „Life" sauca viņu par „Amerikas mīlas dievieti".

Pa to starpu norisinājās divainā Ritas Haivortes laulība ar tikpat daudzināto Orsonu Velesu, kas jau 22 gadu vecumā bija filmu režisors Holivudā un arvien pārsteidzis pasauli ar vistrakākām iedomām. Starp citu, viņš bija tas, kas īsi pirms kara radija milzu pāniku Nujorkā, radio raidījumā pārsteidzoši dzīvi „ziņodams" par marsiešu uzbrukumu pilsētai. Divus gadus viņi sadzīvoja, tad Rita pieprasīja laulības šķiršanu „tāpēc, ka mans vīrs ir ģenijs un es vairs nevaru pie viņa izturēt". Laulību šķīra, un bērnu piešķira viņai.

Kamēr „šī gadu simteņa lielākā mīlas stāsta" aktīvie dalībnieki par saviem turpmākiem nodomiem klusēja, Holivuda jau sāka gatavoties Ritas Haivortes iesūdzēšanai par kontrakta laušanu. Tā kā viņa pat laban ir vislabāk samaksātā amerikāņu filmu zvaigzne, viņas kontrakta laušanu vērtēja uz 1,25 milj. dolaru. Tagad — reizē ar paziņojumu, ka filmu princese un Indijas princis laulāsies, viņa paziņojusi, ka nedomājot laulību dēļ no filmas atteikties.

Komūnistiem nevar ticēt

Kad ungāru slepenā policija apcietināja kardināli Mincenti franču katoļu partijas deputāts Albērs Gols teica asu runu nacionālsapulcē, pasvītrodams, ka komūnisti izturas pret kardināli necilvēcīgi un spīdzina viņu. Nākamā dienā ungāru valdība oficiāli uzaicināja Golu ierasties Budapeštā un apmeklēt Mincenti. Bet kad Gols pieprasījis Ungārijas sūtnicībā iebraukšanas atļauju, viņa lūgums noraidīts.

Šinīs dienās Ungārijas sūtniecība Parīzē izdalīja presei tā saucamo „Dzelteno grāmatu", kurā publicēti „Mincenti noziegumi". Sūtnis bez tam paziņoja, ka prāva pret kardināli sāksies divu nedēļu laikā. Viņš nav apcietināts savas reliģiskās pārliecības dēļ, bet gan par „darbību pret valdību". Vatikāna oficiālais organs „Osservatore Romano" kategoriski noraida visus apvainojumus pret apcietināto kardināli un piebilst, ka „Dzeltenajā grāmatā" publicētie dokumenti nav izgatavoti Budapeštas kūrijā, bet gan policijas pārvaldē. Interesants ir tas apstāklis, ka kāda latiņu valodā rakstīta vēstule, ko piedēvē Vatikānam, ir tik kļūdaina, ka par tās viltojumu nav ne mazāko šaubu.

BBC, BB

Musolini atraitnei atļauts atstāt Italiju, ja nāktu pie varas komūnisti

Itaļu valdība piešķīrusi Benito Musolini atraitnei ārzemju pasi, kas tai atļauj jebkurā brīdī atstāt Itaļiju. Viņas advokāts Formičella paskaidrojis, ka viņa solījusies šo atļauju izmantot tikai gadījumā, ja Itaļijā pie varas nāktu komūnisti. Tikai tādēļ arī viņa pasi lūgusi, lai briesmu brīdī nekavējoties, bez tālākām formalitātēm varētu bēgt no Italijas. Jau pirms tam itaļu valdība atvieglojusi līdz tam pastāvējušos kustības ierobežojumus bijušā diktātora kundzei.

Musolini kundze vaļas brīžos kopj savu duci vistu noplukušas piecstāvu mājas pagalmā Forio, Iskijas salā, kur viņa jau kopš kara beigām kopā ar saviem abiem jaunākajiem bērniem apdzīvo četras nelielas istabiņas pēdējā stāvā. Kontrasts pret kādreizējo mitekli Romas pilī ir liels. Izmantojot jaunās izbraukšanas tiesības, Musolini atraitne vairākas reizes devusies uz tuvējo Neapoli un Romu, un, kā stāsta kaimiņi, pēc šiem braucieniem ģimenes dzīves standarts jūtami uzlabojies, bet vēl arvien esot visai zems. Mājas apkopjot un iepirkumus izdarot namamāte viena pati. Kad viņu nama pagalmā, vistas barojot, sastapa „New York Herald Tribune" līdzstrādnieks, viņa bija tērpusies slikti piegulošās, nonēsātās drēbēs, kuras, kā bija redzams, iepriekš valkājusi kāda cita.

Musolini kundze ir slaida auguma sieviete, daudz slaidāka, nekā viņa izskatījās uzņēmumos kopā ar viru. Par spīti sirmajiem matiem, viņa ar savām dzīvajām, zilajām acīm un enerģiskajām kustībām atstāj daudz jaunākas sievietes iespaidu. Privāti draugi un labdari pēc kustības aizlieguma atcelšanas Musolini atraitnei piedāvājuši privātus dzīvokļus un pat pilis, bet viņa palikusi turpat Forio. Viņa paskaidrojusi, ka ļoti labi saprototies ar Iskijas salas 30.000 iedzīvotājiem, no kuriem tikai pāris ir komūnisti, vairums pārējo — kristīgo demokratu partijas biedri vai piekritēji, bet vairāki simti pat tādu organizāciju locekļi, kuŗām pārmet fašistiskas tendences. Ne vien Musolini kundze, bet arī dēls Romano un meita Anna Marija salā ļoti populāri. Anna Marija, Musolini jaunākā meita, pēc izslimotas bērnu triekas palikusi kluba. Romano studē tirdzniecības zinātnes Neapoles universitātē.

Musolini kundze atteicās laut sevi intervēt, bet viņas tuvi pazinēji izteikušies, ka viņa joprojām augsti cienot savu nelaiķi vīru, par spīti tam, ka viņam bija mīlākā Klara Petači, ar kuru kopā viņš gāja nāvē. Avīzes nevarot pārdot ne eksemplāru, nepieminot Benito Musolini, izteikusies viņa atraitne, un tas vien rādot, ka viņš bijis cilvēks ar izcilām spējām.

NYHT

De Golls zaudē

Grenoblē notikušas pašvaldības vēlēšanas, kas, sava iznākuma dēļ, radījušas ievērību visā Francijā, jo komūnisti tur guvuši panākumus, bet De Golla piekritēji smagi zaudējuši, kaut gan arī valdības partijas uz gollistu rēķina nedaudz savu stāvokli uzlabojušas. Kā franču, tā amerikāņu un angļu prese šo vēlēšanu iznākumu atzīst par simptomatisku vispārējai de Golla kustības atslābšanai. Kristīgo sociālistu laikraksts „L'Aube" raksta, ka komūnisti tagad gūst panākumus tikai tur, kur aktīvi darbojas gollisti, un norāda, ka tagad Grenoblē komūnisti ieguvuši 32,7 proc. no visām balsīm jeb par 5 proc. vairāk nekā gollisti paši. Citi laikraksti aizrāda, ka De Golla vienīgā cerība nezaudēt dēļ cienību pavisam, esot atzīt savu maldīšanos un pievienoties pārējo pretkomūnistisko partiju koalicijai. „New York Herald Tribune" Parīzes izdevums aizrāda, ka Grenobles vēlēšanas spilgti parāda jaunas briesmas, kas draud Francijai — daudzo sīko partiju vietā tagad praktiski cinoties tikai 3 lielās grupas, kas savā starpā naidīgas, bet gūst tik līdzīgus panākumus, ka drīz nevienai nebūs iespējams valdīt, ja nevarēs vienoties par koalīciju.

LATVIJA, 1949. g. 29. janvāri

KOMŪNISTU TAKTIKAS MAIŅA

Kremlis pavēlējis itaļu komūnistiem pāriet defensīvā, izņemot sīkākas taktikas operācijas, un, acīm redzot, samazinājis līdzekļus, ko no Kremļa saņem komūnistu štābs Romā, ziņo „Newsweek". Maskava, liekas, atzinusi, ka Francija vieglāk ievainojama ar komūnistu metodēm nekā Italija, kur de Gasperi valdība kļuvusi tik stipra, ka viņa partija varētu valdīt arī viena pati, ja visas citas pārietu opozicijā. Otrkārt, Ziemeļitalijas „biedru" vadītāji elementi pieder pie Eiropas komūnistu izlases ārpus dzelzs aizkara, un būtu negudri izšķiest viņu spēkus un viņus pašus priekšposteņus un sadursmēs, kam maz izredžu uz reāliem panākumiem.

Šis ziņojums lielā mērā saskan arī ar neseno „Amerikas balss" norādījumu, ka komūnisti saņēmuši rīkojumus izturēties piekāpīgāk, lai tādējādi pārliecinātu rietumvalstis, ka pašlaik nav vajadzības speciāli gatavoties ekspansijas atvairīšanai. Itaļu komūnistu līdera Tolati un franču komūnistu senjora Kašēna pēc tam teiktās runas šķiet apstiprinām šo teoriju. „New York Herald Tribune" aizrāda, ka Italijas un Francijas komūnisti, acīm redzot, uzsākuši jaunu taktiku, lai iegūtu tautu simpatijas. It sevišķi tie tagad mīl uzsvērt, ka Eiropā iespējams ilgstošs miers. Laikraksta līdzstrādnieki, kam uzdots izpētīt šo jautājumu sīkāk, tomēr konstatējuši, ka šāda „uzskatu maiņa" novērojama tikai Rietumeiropā, kamēr padomju satelītvalstīs nav manāma nekāda pārmaiņa runās un rakstos par starptautisko stāvokli.

Arī padomju vēstniecība Vašingtonā savā biletenā tagad publicējusi rakstu, ka domstarpības rietumu un austrumu starpā mazinās un ka tās iespējams vēl vairāk samazināt. Trešdien līdzīgas domas izteica arī SED priekšsēdis Grotevols. Šai sakarībā ASV ārlietu viceministrs Lovets preses konferencē paskaidroja, ka Vašingtona apsveic katru padomju žestu, kas ved uz saprašanos. Bet Savienotās Valstis ticēs tikai Padomju Savienības darbiem un nevis vārdiem.

Štutgartes radiofona komentātors Fišers, pēdējo minētumu apcerēdams, izteicās, ka Kremļa taktikas maiņa izskaidrojama ar šādiem apstākļiem: 1. nemitīgā Padomju Savienības ekspansijas tieksme, kas atklāti izpausta kopš kara beigām, piespiedusi Rietumvalstis arvien ciešāk organizēties, vispirms izveidojot Maršala plānu, tad Rietumeiropas ūniju starp Angliju, Franciju un Beneluksa valstīm, kam tagad seko gandrīz jau izveidotais Atlantika pakts un tuvākā nākotnē, domājams, pievienosies arī Skandināvijas valstu alianse. Otrkārt, arī mēģinājumi vājināt rietumvalstis ar komūnistu radītiem iekšējiem nemieriem un streikiem nav devuši cerētos panākumus, bet gan padarījuši komūnistus tik nepopulārus, ka visās vēlēšanas kopš 1945. g. tie pastāvīgi zaudējuši. Varot teikt, ka Padomju Savienība ideoloģiskajā cīņā ar rietumiem zaudējusi. Kominformam un atsevišķām komūnistu partijām vairs nav cerību šos zaudējumus atgūt un tālāka ekspansija būtu iespējama tikai tad, ja kominforma politiķu vietā sāktu rīkoties Maskavas ģenerālštābs. Tā kā Kremlis uzskatot, ka laiks strādā komūnisma labā, jo arvien vēl varot pastiprināt padomju militāros spēkus, tas tagad pavēlējis mainīt taktiku, lai tādēļvums esot palikt modriem un netiēlot miermīligos.

AB, N, NYHT

KOMŪNISTU TAKTIKAS MAIŅA

Kremlis pavēlējis itaļu komūnistiem pāriet defensīvā, izņemot sīkākas taktikas operācijas, un, acīm redzot, samazinājis līdzekļus, ko no Kremļa saņem komūnistu štābs Romā, ziņo „Newsweek". Maskava, liekas, atzinusi, ka Francija vieglāk ievainojama ar komūnistu metodēm nekā Itālija, kur de Gasperi valdība kļuvusi tik stipra, ka viņa partija varētu valdīt arī viena pati, ja visas citas pārietu opozicijā. Otrkārt, Ziemeļitalijas „biedru" vadītāji elementi pieder pie Eiropas komūnistu izlases ārpus dzelzs aizkara, un būtu negudri izšķiest viņu spēkus un viņus pašus priekšposteņu sadursmēs, kam maz izredžu uz reāliem panākumiem.

Šis ziņojums lielā mērā saskan arī ar nesenu „Amerikas balss" norādījumu, ka komūnisti saņēmuši rīkojumus izturēties piekāpīgāk, lai tādējādi pārliecinātu rietumvalstis, ka pašlaik nav vajadzības speciāli gatavoties ekspansijas atvairīšanai. Itaļu komūnistu līdera Tolati un franču komūnistu senjora Kašēna pēc tam teiktās runas skiet apstiprinām šo teoriju. „New York Herald Tribune" aizrāda, ka Italijas un Francijas komūnisti, acīm redzot, uzsākuši jaunu taktiku, lai iegūtu tautu simpatijas. It sevišķi tie tagad mīl uzsvērt, ka Eiropā iespējams ilgstošs miers. Laikraksta līdzstrādnieki, kam uzdots izpētīt šo jautājumu sīkāk, tomēr konstatējuši, ka šāda „uzskatu maiņa" novērojama tikai Rietumeiropā, kamēr padomju satelītvalstīs nav manāma nekāda pārmaiņa runās un rakstos par starptautisko stāvokli.

Arī padomju vēstniecība Vašingtonā savā biletenā tagad publicējusi rakstu, ka domstarpības rietumu un austrumu starpā mazinās un ka tās iespējams vēl vairāk samazināt. Trešdien līdzīgas domas izteica arī SED priekšsēdis Grotevols. Šai sakarībā ASV ārlietu viceministrs Lovets preses konferencē paskaidroja, ka Vašingtona apsveic katru padomju žestu, kas ved uz saprašanos. Bet Savienotās Valstis ticēs tikai Padomju Savienības darbiem un nevis vārdiem.

Štutgartes radiofona komentātors Fišers, pēdējo minējumu apcerēdams, izteicās, ka Kremļa taktikas maiņa izskaidrojama ar šādiem apstākļiem: 1. nemitīgā Padomju Savienības ekspansijas tieksme, kas atklāti izpausta kopš kara beigām, piespiedusi Rietumvalstis arvien ciešāk organizēties, visspirms izveidojot Maršala plānu, tad Rietumeiropas ūniju starp Angliju, Franciju un Beneluksa valstīm, kam tagad seko gandrīz jau izveidotais Atlantika pakts un tuvākā nākotnē, domājams, pievienosies arī Skandināvijas valstu alianse. Otrkārt, arī mēģinājumi vājināt rietumvalstis ar komūnistu radītiem iekšējiem nemieriem un streikiem nav devuši cerētos panākumus, bet gan padarījuši komūnistus tik nepopulārus, ka visās vēlēšanas kopš 1945. g. tie pastāvīgi zaudējuši. Varot teikt, ka Padomju Savienība ideoloģiskajā cīnā ar rietumiem zaudējusi. Kominformam un atsevišķām komūnistu partijām vairs nav cerību šos zaudējumus atgūt un tālāka ekspansija būtu iespējama tikai tad, ja kominforma politiķu vietā sāktu rīkoties Maskavas generālštābs. Tā kā Kremlis uzskatot, ka laiks strādā komūnisma labā, jo arvien vēl varot pastiprināt padomju militāros spēkus, tas tagad pavēlējis mainīt taktiku, lai tādējādi iegūtu šo laiku. Rietumu uzdevums esot palikt modriem un neticēt tam, ka komūnisti piepeši sāk tēlot miermīlīgos. AB, N, NYHT

Amerikāņu bruņotie spēki Vācijā dubultoti

ASV bruņotie spēki Vācijā dubultoti, paskaidrojis amerikāņu armijas Eiropas štāba priekšnieks generāļleitnants Hibners, iztirzādams pag. nedēļā notikušos ziemas manevrus. Nodibināts jauns armijas korpuss un lielākā daļa konstēbļu vienību, pēc policijas uzdevumu pakāpeniskas nodošanas vācu policijai, atkal pārvērstas par kaujas vienībām. Jaunais korpuss sastāvēs no vienas kājnieku divīzijas un konstēbļu divīzijas, pie kam pēdējai būs par vienu trešdaļu vairāk ugunsspēka nekā parastām ASV divīzijām. Bez tam tā ir sevišķi kustīga un apgādāta ar viegliem un smagiem tankiem, kā arī ar visjaunākā parauga ātršāvēju artileriju.

Bez šiem spēkiem, kas atrodas Vācijā, ASV rīcībā Eiropā ir vēl 6—7000 vīru Triestā, Austrijā un Berlīnē, Triestā, saskaņā ar līgumu, atrodas 5000 vīru, Austrijā ir viens amerikāņu pulks, bet Berlīnē viens bataljons.

Reizē ar šo paziņojumu arī amerikāņu aviācijas vadība atklājusi, ka tai tagad Vācijā ir divas cīņas grupas, kopā 80 lidmašīnām. Puse no tiem ir turboiznīcinātāji. Nesen iekārtotos lidlaukos Anglijā atrodas vēl trešā aviācijas divīzija, kas sastāv no apm. 80 smagiem B 29 bumbvežiem, kas pakļauti Vācijā novietotam aviācijas štābam.

Gen. Hībners par pagājušās nedēļas ziemas manevriem izteicies, ka tie pierādījuši zināmus trūkumus sakaru dienestā un to, ka karavīri nav pietiekami sagatavoti gaisa karam. „Ja vispār šeit kādreiz izcelsies karš," viņš teicis saviem augstākiem virsniekiem, „tad mūsu vienības neapšaubāmi piedzīvos smagus gaisa uzbrukumus. Ja kaut kas notiktu, tad es ceru, ka mums būs laika attapties, bet atceraties Pērl Harboru — toreiz trauksme sākās tikai, kad pirmās bumbas jau krita."

Oficiālajā ziņojumā, ko sniedz „New York Herald Tribune", teikts, ka visi amerikāņu spēki Vācijā pagājušā gada laikā stingri apmācīti kaujas vajadzībām, un kaujas mācības turpinās arvien straujākā tempā.

Šai nedēļā visrūpīgāko pārbaudi piedzīvoja amerikāņu gaisa spēki. Plašos manevros virs Bavārijas un Virtembergas Bādenes turboiznīcinātāju vienībām dots uzdevums atvairīt B29 bumbvedēju „uzbrukumus" Minchenei, Štutgartei un Nirnbergai. Ziņojumā teikts, ka manevru centrs būs Bavārija, „kas robežojas kā ar Vāciju, padomju ļoslu, tā ar Čehoslovakiju, bet atrodas tālu no Berlīnes gaisa koridora".

NYHT

DAŽOS VĀRDOS

Divus personīgos sūtņus pie komūnistiem uz Pekingu nosūtījis Ķīnas valsts prezidenta vietas izpildītājs, lai tie ievadītu miera sarunas. Uz Mao Tse Tunga prasību par kara noziedznieku sodīšanu Nankingas valdība nav atbildējusi.

Izbeigt pilsoņu karu Grieķijā no jauna aicinājis nemiernieku vadonis ģenerālis Markoss. „Brīvās Grieķijas" radio pārraidītajā piedāvājumā ģenerālis ieteic tūlītēju pamieru, amnestiju un koalicijas valdību.

Bulgārijas un Rumānijas starpā parakstīts draudzības un savstarpējās palīdzības līgums trešdien Bukarestā.

Par lielisku sadarbību Lielbritanijas un ASV starpā liecina gaisa tilts uz Berlīni, izteicās britu aviācijas maršals lords Teders Visbādenē.

Briseles pakta signatārvalstu konference sākās Londonā ceturtdien un ilgs divi dienas. Lai gan darba kārtība nav publicēta, informētas aprindas domā, ka apspriedīs jautājumu par Eiropas parlamentu, Palestīnu un Atlantika paktu.

25 miljardi dolaru līdz 1952. gada beigām ASV izmaksās „aukstais karš" ar Padomju Savienību, UP paskaidrojis senāta kara lietu komisijas priekšsēdis Taidings.

Vairāki britu lidmašīnas katastrofas upuri ceturtdien ieradās angļu joslā. Sēnbergas slimnīcā vēl palicis pilots un ievainotie bērni. Atbraucēji paskaidrojuši, ka krievi viņus pratinājuši un rūpīgi pārmeklējuši bagāžu.

Lidmašīnas katastrofa trešdienas pēcpusdienā notika Ludvigsburgas tuvumā. Kāds amerikāņu lidaparāts vēl nenoskaidrotu iemeslu dēļ iedrāzās karavīru barā, divus nonāvēdams. Lidmašīna sadegusi.

150 līdz 180 „lietotus supercietokšņus B 29" no ASV vēlas pirkt Anglija. Lielo amerikāņu bumbvežu pašizmaksa svārstās starp 900.000 un 1.000.000 dolaru par katru.

Visi cietumnieki, skaitā 1300, ko krievi nodevuši Berlīnes rietumu sektoru cietumos, aizsūtīti atpakaļ tāpēc, ka krievi atteikušies piegādāt viniem pārtiku un kurināmo.

Angļu pārmetumus, ka vācieši ar dempinga cenām konkurējot tos pasaules tirgū, noraidīts ģen. Klejs, paskaidrodams, ka vācu preču cenas starptautiskā tirgū atbilst faktiskiem ražošanas izdevumiem.

Prāva pret Hjalmaru Šachtu Ludvigsburgas denacifikācijas tiesā sāksies pirmdien. Šachts pašreiz uzturas Hanoveras apkārtnē.

Fiumes fabrikās, ko kontrolē Dienvidslavija, pēc „Corriere della Sera" informācijas, mēnesī izgatavo ap 30 torpēdu. Tās nekavējoties nosūta uz Padomju Savienību. Šie darījumi notiek vēl šodien. Fabrikās nodarbināti vācu inženieri un strādnieki.

6100 žīdu no angļu joslas nākošā nedēļā dosies uz Izraēlu.

10 miljonus cigarešu šogad ieplūdinās Rietumvācijā

Kopš Brēmenes ostā no Savienotajām Valstīm pienāca četri kuģi ar 6000 t cigarešu tabakas, Hamburgas fabrikās darbs rit pilnā sparā. Tuvākā nākotnē gaida vēl 4500 t tabakas. Tad, lietpratēji domā, varēs pilnam apmierināt Rietumvācijas pieprasījumus. Galvenā cigarešu rūpniecība Vācijā jau no laika gala koncentrēta Hamburgā. Tas, ka darbā nevar iesaistīt tās fabrikas, kas atrodas aiz Elbas, nekādus traucējumus nerada. Aplēsts, ka no ievestās tabakas varēs ražot ap 10 miljardu cigarešu. Klāt jāpieskaita vēl tā tabaka, ko par 10 miljoniem dolaru iepirks Grieķijā un par 5 miljoniem dolaru Turcijā.

Līdz otrā pasaules kara beigām Vācijā ražoja cigaretes vienīgi no austrumu tabakām. Bet nu jau vairākus gadus vācieši pieraduši pie amerikāņu cigaretēm, un fabriku vadītāji šaubās, vai patērētāji tik ātri mainīs gaumi. Bet tas ietekmē ražošanu arī citādi: līdz šim visas fabrikas bija speciālizējušās vienīgi uz orienta cigaretēm. Virdžīnijas tabaka vispirms jāfermentē, un gatavās cigaretes jāpiesātina ar esencēm. Un te vācu fabrikām nav nekādu piedzīvojumu. Tāpēc jau kopš ilgāka laika notiek izmēģinājumi, lai dabūtu vajadzīgo maisījumu, jo pēc valūtas reformas arī cigarete būs pakļauta brīvā tirgus konkurencei.

Otra problēma ir iesaiņojums. Orienta cigaretēm vajadzēja cietu papes kastīti, kas nodrošina pret gaisa cirkulāciju. Amerikāņu cigarete nav tik „prasīga", tā apmierinās ar vienkāršu mīksta papīra iesaiņojumu. Bet līdz šim vācu fabrikās bija uzstādītas tikai tādas mašīnas, kas iesaiņoja orienta cigaretes. Hamburgā tās tagad steidzīgi pārbūvē.

Rūpnīcas nodarbina vēl viena problēma, kas nav mazāk svarīga — cigarešu jaunie nosaukumi. Līdz šim pircēji iepazinušies ar „Collie", „Fox", „Neon", „Kent". Bet zinātāji stāsta, ka tiek gudroti jauni apzīmējumi, kas pagaidām ir fabriku lielākais noslēpums. Lētākā cigarete Vācijā pašreiz maksā 10 feniņu. Parastais strādnieks stundā nopelna 10 cigaretes, kamēr Lielbritanijā tai pašā laikā 20, bet ASV pat 100 un vairāk. Kamēr vācu cigaretes cena pēc kara palielinājusies apmēram par 300%, strādnieku izpelņa kāpusi tikai par 130%. No 10 feniņu cigaretes ar 3 feniņiem jāsedz maksa par jēltabaku, ražošanas izdevumi un jāgūst peļņa, ieskaitot sīktirgotāju. Atlikušos 7 feniņus valsts saņem nodokļos. Vācu saimniecības aprindas izsakās, ka patērētājam par cigareti vajadzētu maksāt augstākais 6 feniņus. Bet tas notiks tikai tad, kad valstss pazeminās nodokļus.

Krievi „pazaudējuši" angļu kaujas kuģi

(Turpinājums no 1. lpp.)

smagiem kreiseriem un beidzot iznīcinātājiem, torpēdlaivām, transportkuģiem, desantu laivām, tankkuģiem un vienu apmācības kuģi. Turpretim tais flotes vienībās, ko krievi kara laikā aizņēmās no angļiem un amerikāņiem, esot nesamērīgi daudz smago kuģu.

Kaut gan itaļi tagad izteikuši nožēlu par „Giulio Cezare" nodošanas atlikšanu tāpēc, ka katra novilcināta diena maksā valstij 1500 dolaru kaujas kuģu un divu tā pavadīšanai nolemto zemūdeņu apkalpju un mašīnu uzturēšanai, visumā Itālijā joprojām nav norimušas balsis, kas prasa, lai floti vispār krieviem nedod, vai — ja to citādi nevarētu novērst, šo floti nogremdē. Tieši dienu pēc tam, kad paziņoja, ka kaujas kuģi neizdos, iekām nebūs atradies celā no Murmanskas pazudušais „Royal Sovereign", itaļu policija paziņoja, ka apcietinājusi jau otru itaļu jauniešu grupu, kas mēģinājusi nogremdēt krieviem izdodamus kuģus. „Giornale d'Italia" ziņo, ka jaunieši pieder gandrīz atklāti nodibinātajai itaļu „jaunfašistu partijai". Jau priekš kāda laika 5 šīs organizācijas biedri ieradušies Taranto ostā ar nodomu gremdēt kuģus, bet atgriezušies Romā un paziņojuši, ka apsardzība ir pārāk stingra. Arī viņi pēc tam esot apcietināti. Tagad, pēc telegrafa aģentūras Ansa ziņām, apcietināts kāds 22 gadu vecs radiomehaniķis un 20 gadu vecs motoru mechaniķis, kas kara ostas rajonā aizturēti ar 7 kg ļoti spēcīgās sprāgstvielas TNT detonātoru, niršanas maskām, laika degli un trim zemūdens spuldzēm. Viņi arī atzinušies, ka gribējuši, nogremdēt vienīgo apmācību kuģi, kas Itālijai jānodod krieviem. Padomju pārstāvji tagad vēl vairāk norūpējušies par eventuālu sabotāžu pirms kuģu nodošanas nekā agrāk. Pēc ziņām no Romas, tie pieprasījuši, lai no kaujas kuģa „Giulio Cezare" novāc visas sprāgstvielas un pat granātas.

NYHT, DM

Vai Palestīna

(Turpinājums no 1. lpp.)

diplomātiskais korespondents izsakās, ka tas ir pietiekams, lai pārvarētu iekšpolitisko krizi, bet kabinetam bažas rada cits apstāklis. Atturējās vismaz 50 strādnieku partijas deputātu, lai gan Etlijs balsošanu bija saistījis ar uzticību. Tas nozīmē, ka strādnieku partijas aprindās ir liela nevienprātība par valdības Vidējo austrumu politiku.

Ārpolitiskās debates apakšnamā bija par ieganstu arī ministru kabineta ārkārtējai sēdei ceturtdienas priekšpusdienā. Informētas aprindas izsakās, ka vairāki ministri kritizēja Bevina nostāju Palestinas jautājumā. Šai sakarībā Londonā pat runā, ka Bevins paredzējis atkāpties. Ārpolitiskajām debatēm visu uzmanību veltījusi arī britu ceturtdienas prese. „Manchester Guardian" uzsver, ka Bevina piesardzība attiecībā uz Izraēlas atzīšanu nav nepieciešama, jo pozitīvi jau izšķirušās 24 valstis. Čerčila asā kritika, pēc laikraksta domām, nav visai objektīva, jo nevar zināt, ko viņš pats darītu, ja atrastos valdības priekšgalā. Strādnieku partijas oficiozs „Daily Herald" domā, ka valdība rīkojusies pareizi, tūlīt neatzīdama Izraēlu, kamēr „Daily Telegraph" uzsver, ka abi valstsvīri — Bevins un Čerčils nav nemaz tik naidīgi noskaņoti viens pret otru, kā varētu domāt pēc debatēm apakšnamā.

BBC, Št, BB

„Situācija nav ūdensdrošā"

(Turpinājums no 1. lpp.)

spīti iekšpolitiskiem traucējumiem Rietumeiropas zemēs, un uz jautājumu, vai Eiropas valstu vadītāji nopietni gatavojas aizsardzībai, atbildējis:

— Noteikti. Rietumeiropas valstu tautas, it sevišķi kontinentā, jūtas, tā teikt, kailas, un ļoti baidās no tā, ka viņu zemēs varētu iesolot sarkanā armija. Es personīgi domāju, ka tas nenotiks, ja kāds nerīkosies aplam mulķīgi, bet tautas, kas dzīvo tuvu krievu armijai, ir ļoti iebaidītas, it sevišķi tāpēc, ka viņu pašu komūnisti nemitīgi šādu attīstību pareģo. Es gan noskaidroju, ka vismaz divi no ik pieciem komūnistiem Rietumeiropā tā runā tikai cerēdami, ka tad viņiem klāsies labāk, ja sarkanā armija tiešām ierastos.

— Vai aizsardzības plānos nebūtu jāieklauj arī Vācija?

— Oficiālās aprindas privāti jau akceptējušas domu, ka Vācija jau plānos jāieklauj. Nelaime ir tikai tā, ka pārējās Rietumeiropas valstis nejūtas pietiekami stipras, lai „sagremotu" Vāciju. Pēc manām domām, jādara viss, lai radītu tik stipru Rietumeiropu, ka tajā varētu iekļaut arī Vāciju.

Pēc garākiem paskaidrojumiem par to, ka Krievijas valdība ne vienmēr identificējama ar komūnistu vadību, Dalles norādījis, ka padomju vadību visumā nevar salīdzināt ar to, ko rietumos sauktu par „pasaules valdību", bet gan drīzāk ar reliģiskas sektes galvu, kas tic misijai izplatīt savu ticību visā pasaulē, un piebildis:

— Ja Stalins ierastos pie Trumena un teiktu: „Tagad beidzot nokārtosim domstarpības. Mums nepatīk, ka jūsu misionāri klīst pa visu pasauli un māca savas mācības, ko mēs saucam par rietumu doktrīnām, un jums nepatīk, ka mūsu misionāri visās malās māca Marksa materiālismu, tāpēc vienosimies savus misionārus atsaukt!" tad mēs nespētu šo priekšlikumu pieņemt, tāpat kā Stalins patiesībā nemaz nevarētu ar tādu priekšlikumu nākt. Ruzveltam viņš to solīja, bet solījumu nepildīja.

— Vai praktiski būtu iespējams atšķirt Krievijas valdību no komūnistu partijas vadības.

— Es domāju, ka praktiski tas nebūtu iespējams, un mums vienmēr jārīkojās tā, it kā tas nebūtu iespējams.

— Kādi tad, pēc jūsu domām, kopsavilkumā varētu būt notikumi, kas veidos pasauli nākošajos gados?

— Es ticu, ka, iznemot negadījuma vai mulkības izraisītu nelaimi, pakāpeniski mazināsies spriegums, vispirms jau tāpēc, ka komūnistu agresijas taktikas spēks samazinās. Viņus arvien labāk pazīst, saprot, apgaismo un viņu plānus izjauc. Otrkārt, komūnistisko valstu iekšējā situācija prasa no viniem arvien vairāk vērības pašu lietām. Padomju komūnisms šodien dominē gandrīz ceturto daļu no zemeslodes iedzīvotājiem. To tas panācis visvairāk, gāžot citu iekārtu valdības, bet tagad komūnisti sasnieguši stāvokli, kad tiem jāsāk uzbūves darbs, un man šķiet, ka viniem būs jāmaina savas uzmanības smagumpunkts, tā ka mazināsies konflikta iespējas ar ASV.

NYHT

Kas ir programmometrs?

Dāņu inženieris Grue konstruējis aparātu, ar kuru var konstatēt, kādus radio raidījumus laudis visvairāk klausās. Aparāts, līdzīgi seismografam, uz papīra strēmelītes reģistrē piesitienu, kāds rodas, kad klausītājs ieslēdz savu aparātu. No strēmelītēm, uz kurām tabulas veidā iespiesta dienas programmas shēma, var nolasīt, kurus raidījumus klausās visvairāk. Kopenhāgenā jau uzstādīti 10 šādi „programmometri" un konstatēts, ka visvairāk klausītie raidījumi ir ziņas un skaņu plašu mūzika. Kaut gan aparāta cena ir 10.000 kronu, cer, ka tas atmaksāsies, jo programmas sastādīšanai varēs ne vien uzzināt klausītāju intereses un gaumi, bet arī nokert „radio zaķus".

Latvijas abonements ārzemēs

ANGLIJĀ: 4/-sh par eksemplāru mēnesī; atsevišķa numura cena 5 d. — Pārstāvis A. Veinbergs, West Wratting E. V. W. Hostel, Wratting Common, Nr. Cambridge, Cambs. Great Britain.

AUSTRALIJĀ: 5/-sh par eksemplāru mēnesī; atsevišķa numura cena 6 d. — Pārstāvis A. Strazdiņš, Acton Guesthouse, Canberra N .S. W. Australia.

A. S. V. 1 dolars par eksemplāru mēnesī. — Pārstāvis H. Tauriņš, 156 East 28 th Street, Brooklyn 26. N. Y. U. S. A.

BELĢIJĀ: 30 fr. par eksemplāru mēnesī. — Pārstāvis K. Erkens, 127, rue du Fleurus, Chatelet. Belgique.

DĀNIJĀ: 3,50 D. kr. par eksemplāru mēnesī Pārstāvis V. Bendrups, Prags Boulevard Le;r, Kobenhavn S. Danmark.

FRANCIJĀ: 120,— fr. par eksemplāru mēnesī. Pārstāvis m-me E. Baumanis, 56 Rue Mchal Foch, Lorient. France.

HOLANDE: 2,— Fl. par eksemplāru mēnesī. Pārstāvis P. Martinsons, Sweelinckplein 48, den Haag. Holland.

KANADĀ: 1 dolars par eksemplāru mēnesī; Pārstāvis I. Batraks, 442 Euclid Ave, Toronto-Ontario, Canada.

ZVIEDRIJĀ: 2,50 Kr. par eksemplāru mēnesī. — Pārstāvis N. Seglenieks, Klubbacken 39/II, Stockholm. Sverige.

Sludinājumu maksa par vārdu: ASV un Kanadā — 5 centi, bet ne mazāk kā 1 dolars par slud. Anglijā un Austrālijā — 2 d., bet ne mazāk kā 3/-sh par slud., Beļģijā — 1 fr., bet ne mazāk kā 25 fr. par slud. Francijā — 10 fr. par vārdu, bet ne mazāk kā 250 fr. par slud. Zviedrijā — 10 ēras, bet ne mazāk kā 2 Kr. par slud. Dānijā — 15 ēras, bet ne mazāk kā 3 Kr. par sludinājumu.

Lai nerastos traucējumi laikraksta kārtīgā piegādē, lūdzam maksātājus Eiropas zemēs atjaunot abonementus savlaicīgi — ne vēlāk kā līdz 20. datumam par nākamo mēnesi, bet ārpus Eiropas maksājumus izdarīt vismaz par divi mēnešiem uz priekšu un atjaunot abonementus 1 mēnesi priekš izbeigšanās.

Latvijas apgādā iznākušās grāmatas ārzemēs pasūtināmas pie pārstāvjiem.

LATVIJAS APGĀDS

Pārvedot mums naudu pa pastu, neaizmirstiet uz pārveduma talona otrā pusē atzīmēt, par ko Jūs maksājat.

Ar pieci sienā

Lošandželosas strādniekam Ričardam N. Rūdolfam bija apnicis dzīvot, tādēļ viņš norakstīja savviem mīļajiem atvadīšanās vēstuli un ar miesnieka nazi pārgrieža sev rīkli, pēc tam izdzēra veselu pudeli indes, atgrieza gāzes slēdzi un likās gultā mierīgi nomirt. Taču kaimiņi saoda gāzi, un izsauca policiju. Tā Rūdolfu noveda slimnīcā, kur viņš dienu no dienas kļūst veselāks un, cerams, drīz varēs doties mājās.

*

Agrīnie rīta gājēji ceļa grāvī starp Švābijas ciemiem Ingelfingenu un Grīsbachu atrada kāda vīrieša svārkus, bikses, kurpes un apakšveļu. Drēbes nodeva policijai, kura noskaidroja, ka tās pieder Sepam Vegelem. Pēdējais, „kunga prātā" būdams, iekritis grāvī, nodomājis, ka atrodas mājās un tādēļ izģērbies gulētiešanai.

*

No Austrijas iebraucis automobilists uzsauca kādam ar velosipedu pretim braucošam tēvocim: „Hallo, sakāt lūdzu, vai es šeit esmu jau Vācijā?" — „Nē," skanēja atbilde, „Bavārijā."

atļauts atstāt Italiju, ja varas komūnisti

dzīves standarts jūtami uzlabojies, bet vēl arvien esot visai zems. Mājas apkopjot un iepirkumus izdarot namamāte viena pati. Kad viņa nama pagalmā, vistas barojot, satiekot „New York Herald Tribune" līdzstrādnieks, viņa bija tērpusies slikti piegulošās, nonēsātās drēbēs, kuras, kā bija redzams, iepriekš valkājusi kāda cita.

Musolini kundze ir slaida auguma sieviete, daudz slaidāka, nekā viņa izskatījās uzņēmumos kopā ar viņu. Par spīti sirmajiem matiem, viņa ar savām dzīvajām, zilajām acīm un enerģiskajām kustībām atstāj daudz jaunākas sievietes iespaidu. Privāti draugi un labdari pēc kustības aizlieguma atcelšanas Musolini atraitnei piedāvājuši privātus dzīvokļus un pat pilis, bet viņa palikusi turpat Forio. Viņa paskaidrojusi, ka ļoti labi saprototies ar Forkijas salas 30.000 iedzīvotājiem, no kuriem tikai pāris ir komūnisti, vairums pārējo — kristīgo demokrātu partijas biedri vai piekritēji, bet vairāki simti pat tādu organizāciju locekļi, kurām pārmet fašistiskas tendences. Ne vien Musolini kundze, bet arī dēls Romano un meita Anna Marija salā ļoti populāri. Anna Marija, Musolini jaunākā meita, pēc izslimotas bērnu triekas palikusi klibā. Romano studē tirdzniecības zinātnes Neapoles universitātē.

Musolini kundze atteicās ļaut sevi intervēt, bet viņas tuvi pazinēji izteikušies, ka viņa joprojām augsti cienot savu nelaiķi vīru, par spītu tam, ka viņam bija mīļākā Klara Petači, ar kuru kopā viņš gāja nāvē. Avīzes nevarot pārdot ne eksemplāru, nepieminot Benito Musolini, izteikusies viņa atraitne, un tas vien rādot, ka viņš bijis cilvēks ar izcilām spējām.

NYHT

Negaidīts rezultāts

Čehoslovakija informējusi UN ģenerālsekretāru Trigvi Lī, ka 28./29. čehu darbiniekiem UN sekretariātā, kurus agrāk atbalstīja Prāgas valdība, tagad uzskatāmi par nelojāliem un tāpēc atlaista. „Newsweek" ziņo, ka Lī šo paziņojumu noraidījis un toties noliekstingri novērot atlikušos 4 čehus, kas pēc Prāgas domām nav uzticami.

Kā Molotovs kaŗa laikā rīkoja viesības

AMERIKĀŅU KORESPONDENTA ATMIŅAS

Izcilākie notikumi vienmuļajā Maskavas kaŗa laika dzīvē ārzemju diplomātiem bija Molotova rīkotās viesības, kas notika divas reizes gadā — revolūcijas atceres dienā 7. novembrī un sarkanarmijas dibināšanas dienā 23. februārī un tika dēvētas par svinīgām pieņemšanām. Sarkanarmijas divdesmit septītās gada dienas viesības izvērtās lieliskā sarīkojumā. Reti kad pirms tam tik daudz padomju slavenību, ieskaitot valdības locekļus, bija piedalījušies Molotova mielastos. Šo atsaucību varēja izskaidrot ar tai laikā uzlabotajām padomju un rietumu sabiedroto attiecībām, lai gan viesības neiztrūka arī Japānas un Bulgārijas pārstāvju.

Viesības notika lieliskajā pilī Spiridonovkas ielā. Tā celta gotu stilā ar logiem, kādi ir baznīcām, un neaizmirstamiem urīziem saloniem. Kaŗa laika padomju ārlietu komisariāts ērtībai bija izvēlējies saviem sarīkojumiem. Viesi sāka ierasties [illegible] pusdienu un pusnakts starplaikā. Pie ieejas viņus sagaidīja Molotovs un viņa sieva, kuŗa bija ģērbusies vienkāršā, bet ļoti elegantā tērpā. Kad Herimens ieradās, viņš pamanīja, ka Molotovs ir ļoti labā garastāvoklī. Viņš bija sarunīgs un smaidīgs, kas viņam nebija raksturīgi. Kaganovičs, parupjais dzelzceļu komisārs, bija „augstos grados" un sirsnīgi kratīja Herimena roku, stāstīdams par kaut kādu jaunveida automatisku savienojumu savos dzelzceļa vagonos un salīdzinādams šo atradumu ar Padomju Savienības un Amerikas draudzību, no kuŗas stiprumu atkarājoties pasaules labklājība.

„Kas ir ar Lielbritaniju?" iejautājās Herimens, „kāpēc neieskaitāt arī to?"

„Par Britaniju nav ko uztraukties," smējās Kaganovičs, „kad Amerika un Padomju Savienība ir sašaudzējušas kopā, Britanija spēsies [illegible]. Tas ir mans jaunatradums par automātisko savienojumu. Tas darīs amerikāņu-padomju draudzību [illegible]."

Viņš un Herimens sekoja viens otram nedaudz ātrā, galvu reibinošā tempā. Kreisajā pusē bija viesnīca, [illegible] Kuŗā apmetās Herimens un blakus viņam bija novietojies maršals Bagramjans, tā laika un leģendārais Sarkanās kavalērijas komandieris. Bagramjans, pamanījis amerikāņu korespondentu, piesauca to pie sevis un teica, lai pārtulkojot vēstniekam, ka viņa patiesa vēlēšanās esot pēc kaŗa nokļūt Amerikā un apmeklēt zirgu audzētavas un apskatīt amerikāņu skrējēju rases. Viņš vēlējās arī zināt, vai esot tiesa, ka Herimens interesējoties par zirgiem.

Bet šai acumirklī amerikāņu vēstnieks neinteresējās ne par ko citu, kā tikai par došanos mājup. Viņš pamāja korespondentam un lūdza paziņot admirālim Olsenam, ka gatavs doties projām. Herimena aizbraukšana bija signāls pārējiem viesiem. Atvadījās padomju ģenerāļu lielākā daļa un citi ievērojamākie viesi, turpretī laba tiesa mazāk slaveno pakavējās vēl līdz rīta stundai. Šķiroties Beļģijas militārais atašejs soļoja kopā ar Bulgārijas militāro atašeju, pavisam aizmirsis, ka tā ir brālošanās ar ienaidnieku, bet kāds amerikāņu flotes majors, kas tikai nesen bija atgriezies no Klusā okeana kaujas laukiem, gribēja piekaut vienu no mazajiem japāņiem.

A.

IEPRIEKŠĒJĀS KRUSTVĀRDU MĪKLAS ATRISINĀJUMS

Līmeniski: 1. Mikli. 5. Spora. 9. Aumaļām. 10. Lauri. 12. Arēna. 14. Dun. 15. Top. 16. Gūt. 17. Agate. 19. Trans. 21. Ināra. 24. Atmin. 27. Mir. 28. NSU. 29. Eja. 30. Ašari. 32. Rūms. 34. Lāstēka. 35. Āksts. 36. Tatri. — Stateniski: 1. Mūla. 2. Kauna. 3. Lūr. 4. Imitē. 5. Slāpst. 6. Par. 7. Omega. 8. Amats. 11. Augonis. 13. Nunciji. 18. Tur. 20. Rit. 21. Imāms. 22. Atāls. 23. Aniss. 24. Aurēt. 25. Mētāt. 26. Naski. 31. Rāt. 33. Ūka.

„LATVIJAS" ABONEMENTS.

pasūtinot laikrakstu pa atsevišķiem eksemplāriem (līdz 3 eks. iesk.), maksā DM 3.— mēnesī + DM 0,50 par piesūtīšanu; pasūtinot kollektīvi vairāk par 3 eks. — DM 3.— mēnesī par eksemplāru; pasūtinot uz ārzemēm un maksājot Vācijā DM 3.— mēnesī + DM 1,30 par piesūtīšanu. Sludinājumi maksā DM 0,70 par vienslejīgas nonpareilles iespiedrindas aizņemto telpu. Darba meklēšanas sludinājumi par puscenu.

Abonementa pieteikumi, sludinājumi, naudas pārvedumi un korespondence adresējama: „Latvija" (13b) Günzburg/Do., Bürgermeister-Landmannplatz 7.

Latvija iznāk trīs reizes nedēļā — otrdienās, ceturtdienās un sestdienās.

Jau izstrādāts priekšspēļu plāns pasaules meistarsacīkstēm futbolā

ARGENTĪNAS FUTBOLISTI VĒL ARVIEN STREIKO

Līdz ceturtajām futbola pasaules meistarsacīkstēm, kas notiks 1950. g. Brazilijā, vēl ir krietns laika sprīdis, taču organizācijas komisija jau izstrādā šī sacensību plānu vienību kvalifikācijai finālam. Par pasaules meistara godu, ko līdz šim divi reizes ieguvusi Itālieši (1934. un 1938. g.) un reizi Urugvaja (1920. g.), šoreiz sacentīsies 33 valstis no visiem pieciem kontinentiem. Finālā, kuŗā bez priekšspēlēm atlauts piedalīties tikai Itālijai un viesu uzņēmējai Brazilijai, Buenos Airesā cīnīsies 16 vienības: 8 no Eiropas un Vidējiem austrumiem, 5 — Dienvidamerikas, 2 — Ziemeļ- un Vidusamerikas un 1 no Āzijas. Eiropas finālisti izkārtīsies no sacensībām Spānija — Portugale, Zviedrija pret uzvarētāju no Somijas-Irijas, Francija pret uzvarētāju no Dienvidslavijas — Palestīna, Austrija pret uzvarētāju no Turcija — Sīrija, Beļģija pret uzvarētāju no Šveices — Luksemburga un 2 vienības no sacensībām britu valstu — Anglijas, tās dominiju un kolonīju — starpā. Pēc pretinieku sadalījuma pusfinālā drošs vārds pagaidām, ka ceļā uz Braziliju no Eiropas bez Itālijas dosies arī Spānija, Austrija, Anglija un varbūt arī Zviedrija un Francija, bet pārējās dalībnieces minēt jau grūtāk. Pēc pagājušā rudens spēlēm spēlēm spriežot, Eiropas grupas spēcīga konkurence būtu arī Dānija, bet tā savu līdzdalību meistarsacīkstēs nav pieteikusi.

Dienvidamerikas grupas favorīti jau vieglāk zīlējami, jo no katras grupas: Argentīna — Čīle — Bolīvija un Urugvaja — Perū — Ekvadora finālam kvalificējas divi vienības, un to vidū katrā zinā tūs Argentīna un Urugvaja, iespējams Čīles un Perū „pavadībā". Ziemeļ- un Vidusamerikas grupā, kur sacentīsās ASV — Meksika — Kuba drošs finālā kandidāte ir Meksika. Āzijas grupā par iekļūšanu finālā cīnīsies Indija, Filipīnas un Burma, bet, kā arī kuŗai no tām tas izdosies, pēc viņu līdzšinējās futbola mākas spriežot, finālā tās varēs [illegible] tikai vienu no pēdējām stabulēm.

Kvalifikācijas sacensības notiks divos rindos un gadījumā, ja abām pretiniecēm būs pa uzvarai, tad ieslēšanu finālā nozīmēs labvēlīgāki vārtu attiecība, bet kādā neitrālā valstī būs sacensības trešo reizi.

Kamēr citu valstu vienības jau nopietni sākušas gatavoties lielajam futbola notikumam, Argentīnas 16 labāko vienību spēlētāji vēl aizvien streiko, protestējot pret to, ka biedrību vadības viņus par maz [illegible] un turpmāko viņu pārstāvību [illegible]. Streikotāju starpā izcēlušies pat domstarpības par jautājumu, vai vienīgi [illegible] Argentīnas futbola savienības, kuŗai arī no Starptautiskās futbola savienības. Ja tas notiktu, tad Argentīna kā pašreizējā futbola ir viena no spēcīgākajām pasaules meistarsacīkstēs ir viņa dalība. Jautājums tomēr, ka „vaļu virsmā" rādušies paziņojumi, ka Argentīna [illegible] sadarbošanos ar futbola prezidentu, jo tad tiktu pārtraukta Dāvis kausa cīņa ar [illegible] Austrāliešiem, cerēdamas tam iegūt vērtīgus spēkus savām vienībām.

Vai viņš atkaros troni, ko Maksis Šmelings zaudēja?

HEINA TEN HOFA IZREDZES CĪŅĀ PAR PASAULES SMAGĀ SVARA BOKSA MEISTARA GODU

Kad kopš divi nedēļām Lagardina lidlaukā Ņujorkā no lidmašīnas izkāpa vācu smagā svara boksa meistars Heins ten Hofs sava slevastēva un menedžera Emila Junga pavadībā, neviens nezina, ko par to domāja Džo Luiss, kas jau 12 gadus sēž pasaules meistara tronī, bet Hofa apņemšanās bija tikai viena — lai maksā ko maksādams," laurus „brūnajam bumbvedim" atnemt. Un kad tikko vienpadsmit stundas pēc savas ierašanās vācu meistaram bija lādot pirmā intervija sensāciju kāŗajiem žurnālistiem un [illegible] arī uz biedinājošu jautājumu, vai viņš pieņemtu cīņu pret Džo Luisu, Hofs droši atteica: „Kāpēc gan nē?" Ar to viņš gan iemantoja daudzu preses ļaužu simpatijas, bet reakcija laikraksts tomēr bija visai dažāda: sākot ar uzmudinātā toni līdz ironiai un norādījumam, „Ten Hofam tomēr labāk varadzēja palikt mājās," rakstījās kāds laikraksts.

Ten Hofs ir ceturtais eiropietis, kam pēc kaŗa ir dota iespēja tikot pēc pasaules meistara lauriem, un trešais, kas ar šādu nolūku

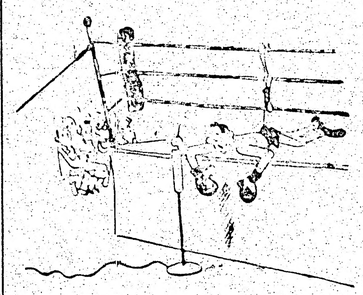

„Mīļie klausītāji! Uz atkaldzirdēšanos manā revanša cīņā."

dodas pāri okeanam. Pirmie, kas šī gada kāroņā, bija zviedrs Ole Tandbergs un austriets Jozefs Veidingers, bet viņu abu cerības, sevišķi pirmā, palika diezgan ātri. Vēl vairāk [illegible] britu meistaram Brūsam Vūdkokam, kas, cīnīdamies par savas mājas, smagi zaudēja Džo Baskī, bokserim, kas amerikāņu ranga tabulā ir labi pašā vietā. Šie trīs tādēj cīņā par meistartitulu pašreiz kandidēt nevar.

Ka tad nu varēsi Vekties Oldenburgas 30 g. v. spēka vīrams? Vīram sastāda divas priekšrocības: pirmkārt — „uzgādāts" par Hofa [illegible] „Twentieth Century-Sporting-Club" [illegible] Lū Bārtons, virs, kas pagājušā rudenī cēlā uz vidēja svara pasaules meistara troņa dēļ varēsi tikt viņa pretinieks. Pēc pašreizējās informācijas tādi ir četri 24 g. v. negeris Izards Čārlss, kuŗš uzvarējis pār Džo Baskī, otrs melnais — Džo Luisa sīkstais pretinieks Džo Veltons, kas ringam ļoņēr jau ir krietni vecs, Li Servolds — spēcīgu sitienu,

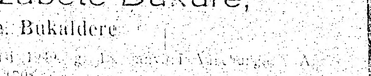

4. vietu Ziemeļbavārijas meistarsacīkstēs 10 km distancē slēpojumā 109 dalībnieku konkurence ieguva mūsu [illegible] slēpotājs Kārlis Upe ar laiku 1:25,27 st. Uzvarēja vietējo Vācijas meistartitula [illegible] Zeitlers.

Anglijas latviešu 1948. g. trīs labākos sportistus līdz 15. janvārim [illegible] interesentiem sportistiem izraudzīs Anglijas latviešu sporta pārvalde.

Eslingennas YMCAs ilggadējais priekšnieks A. Kucens pārcēlies [illegible] darbā uz Bonnas YMCAs valdi, parakstīsimies [illegible] vai priekšsēdis V. Skulte, mājas, Brāļu Jansonu, sekretārs Z. Kalniņš, [illegible] Gulbadonis, V. Kalniņš, A. Zālītis, T. Klimovs, A. Liepa un A. Pelše.

Pārorientējot „kapitālistisko" sportu Čehoslovakijā, [illegible] vairāki [illegible] Sokol Praha VII [illegible] un [illegible] Slavia un Sparta.

Pasaules rekordisti [illegible] m Helsinkos [illegible] no darba [illegible] par sadarbību ar [illegible]

SLUDINĀJUMI

GJĀR LIEPIŅ!

Vecāki, abas māsas un [illegible] Veselu, dzīvo mājas. (11)

†

Mūsu mīļā

Emma Elizabete Dukure,

dzim. Bukaldere

[illegible] g. [illegible] Rīgā, mirusi [illegible] g. [illegible] Vācijā, 47. [illegible] Vīrs, meitiņa, vecāki, māsas.

Pēc mūžības aizgājušās sērā vīrs, dēlēni, brālis un piederīgie Vācijā, Anglijā, Francijā, Brazīlijā un mūsu Latvijā.

†

Pulkvedis

KĀRLIS DUŠULTS

[illegible] g. [illegible] miris [illegible] Augsburgā.

Viņam mūžā piemina pašreizējie Gaiļinges sanatorijas iemītnieki.

„DAINU ZEMĒ"

prof. Ābeles dziesmu grāmatām [illegible] iznākusi un dabūjama DAUGAVAS VANAGU grāmatnīcā, (13a) Nürnberg 2, DP Camp Valka.

Cena DM 0,30. Atkalpārdevējiem atlaide. (65)

A. Kalnājs,

(17a) Mannheim, Nebeniusstrasse 9,

piedāvā:

J. MEDIŅA, E. UN V. DĀRZIŅU uc

solo un latviešu tautas dziesmas, kā arī latviešu pastmarkas. (208)

Mūsu lielākā bagātība trimda ir mūsu grāmata!

Tā [illegible] pieder

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA,

(13a) Nürnberg [illegible]

AC Valka

Pazīstamie

VĒSTULU BLOKI

(50 lapās), labs papīrs, [illegible] rūtiņu rakstiem. — Cena DM 1,45 gab.

PILDĀMSPALVAS, 1 lab.

PERGAMĪNS (sviestā papīrs).

APLOKSNES

NOZĪMES DARBA VIENĪBAM

Atkalpārdevējiem 25 proc. atlaide.

Pēc nomaiņas pārcelšanās tikai vēl pie

V. CAKOVSKA,

(17a) Mannheim, Weylstr. 26,

(agrāk „Lettenlager Kantine") (66)

IZCELOTĀJI!

Jūsu turpmākais darbs var būt arī lauksaimniecībā. Tāpēc ņemiet līdzi savā ceļa somā

agr. Grozgalvja

SAIMNIEKOŠANAS

PAMATJAUTĀJUMI

Kritikas atzinums: „Šī grāmata nedrīkst iztrūkt neviena ceļotāja ceļa somā."

Grāmatas cena DM 5,50. Atsevišķiem pasūtinātājiem izsūtām uz pēcmaksu + pasta izdevumi.

Atkalpārdevējiem pret tūlītēju samaksu 20 proc. atlaide, bet komisijā 15 proc.

Pasūtinājumus pieņem:

DAUGAVAS VANAGU grāmatnīca,

(13a) Nürnberg 2,

DP Camp Valka

Meklēju skolotāju ALISI VOLGĀJEVU, dz. 6. 10. 20. Liepāja. Ped. ziņas no Bunclavas Sīlezijā, un IGORU VOLGĀJEVU, apm. 22 g. v., dz. Liepājā, b.i. karavīru, ped. ziņas no Elbingas pie Dancigas. — Varu sniegt ziņas par Elzu Rittera kundzi, Rakstīt: Bertai Freimanei (13a) Weiden Opf. DP Camp „Fichtenbuhl". (62)

IZCELOTAJI UZ TALAM [illegible]

[illegible]

I. SVESZEMJU [illegible]

[illegible]

IV. VALODU [illegible]

GRĀMATAS

[illegible]

Nimm und lies

Spreche [illegible]

Portugiesisch für Alle

Portugiesische Privat- [illegible]

Französische Privat- u. Handels-Korrespondenz

Spanische Privat- u. Handels-Korrespondenz

Kleine spanische Sprachlehre

Lebendiges Englisch

Lehrbuch der Russischen Sprache 4,50

V. SVEŠVALODU LASĀMVIELA:

Daniel Defoe, Robinson Crusoe . . . . 1,—

Peter Pan and Wendy 1,20

Jeremy uc . . . . . 2,—

VI. VĀRDNICAS:

Dr. phil. E. Turkina, Latviski-angliska . 6,50

R. Švarcbachs Franču-latviešu . . . . 5,—

Larousse, Deutsch-französisch . . . . 3,—

V. Zāgers Spāniski-latviska 3,50

T. Lapiņš Angliski-latviska, latviski-angliska speciālvārdn. elektro u. radiotechnikai . . . . . 6,—

Portugiesisch-Deutsch, Deutsch-Portugiesisch . . . . . 6,—

Russisch-Deutsch, Deutsch-Russisch . . 4,50

K. Weidhagen, Englisch-Deutsch, 822 lpp. iesieta . . . . . 3½,—

Der neue Herder, pēc kara pirmā konversācijas vārdn. 5 sējumos. Izmāksā pirmais sējums A—F I—V . . . . . 75,—

Der Sprachbrockhaus, Deutsches Bildwörterbuch, 702 lpp. . . . . 13,—

Minētos izdevumus izsūtām ar uzlikto pēcmaksu, pieskaitot pasta izdevumus, apm. 2—3 nedēļu laikā pēc pasūtinājuma saņemšanas.

L. RUMAKA grāmatnica,

(13a) Nürnberg 2, Lager Valka. (42)

AINU LĪVIŅU,

dzim. 1929. g. 27. oktobrī, no Rīgas, pēc [illegible] jusi Memmingenā, DP nometnē, kā arī radus, draugus un pazīnas meklē Aleksandrs Stepiņovs, Co Mr. [illegible] Farm, Westbury, Salop, Gr. Britain. (64)

Kas varētu sniegt ziņas par KĀRLI PETERSONU, dz. 1922. g. 25. nov. Oricēnu pag. Maskalnos? Pēdējās ziņas no Gaiļinges sanatorijas 1946. g. novembrī. Rakstīt K. Veikeriam, Forest Town, Miners Hostel

Vai esat piekļājīgs cilvēks

Ja varat uz šiem 10 vai vismaz 8 jautājumiem atbildēt ar drošu jā, tad jūs noteikti sabiedrībā iegūsit piekļājīga un uzmanīga cilvēka slavu, pretējā gadījumā var notikt, ka citi jums ļoti apkārt ar likumu.

1. Vai klausāties, ko saka jūsu sarunu biedrs, vai ievērojat tikai to, ko jūs pats sakāt vai domājat teikt?

2. Vai precīzi pildāt savus solījumus un nodomus?

3. Vai uzmanāt savus bērnus, lai tie neaizkartu un nesabojātu citas mājas iemantas lietas?

4. Vai atbildat tūlīn ielūgumam vai arī nogaidāt, vai nesapņemsit kādu citu, kas jums likšķos izdevīgāks?

5. Vai spējat rādīt priecīgu seju, kad negaidīti pie jums ierodas nelūgts un dažkārt nepatīkams apmeklētājs?

6. Vai kino un teātrī noņemat savu platmali, vai vismaz jautājat sēdētājam aiz jums, vai jums tā būtu jānoņem? Vai izsakāt skaļas piezīmes par izrādāmo lugu vai filmu?

7. Vai vilcienā un tramvajā dzelzceļa vagonā piedāvājat savu sēdvietu, ja iekāpj sieviete ar mazu bērnu rokās vai veca māmiņa?

8. Ja esat ar citiem cilvēkiem vienā telpā, vai lūdzat viņu piekrišanu, pirms ieslēdzat radio vai griežat atvērt vai aizvērt logu?

9. Vai, vienalga kādos sabiedriskā un materiālā stāvoklī laudis atrazdamies, esat pret visiem vienlīdz laipni un pieklājīgs?

10. Vai latvainīgies, ja kādu jūs vai nejūs esat apvainojis, vai ar savu rīcību vai vārdiem sagādājis nepatikšanas?